

Ankestyrelsens praksisundersøgelse om
Kontanthjælp og formue

Januar 2014

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1 Resumé og anbefalinger	1
1.1 Undersøgelsens hovedresultater	1
1.2 Undersøgelsens afgrænsning	1
1.3 Materiel vurdering	2
1.4 Formel vurdering	4
1.5 Ankestyrelsens anbefalinger	6
2 Regler og Ankestyrelsens praksis	7
2.1 Lovgrundlag	7
2.2 Ankestyrelsens Principafgørelser	8
3 Materiel vurdering	10
3.1 Vurdering af oplysningerne i sagerne	12
3.2 Vurdering af kommunens afgørelser efter § 14	16
4 Formel vurdering	31
4.1 Afgørelsens form og begrundelse	31
4.2 Partshøring	33
Bilag 1 Metode og baggrund	35
Bilag 2 Kommunefordelte resultater	40
Bilag 3 Regelgrundlag	42
Bilag 4 Principafgørelser	46
Bilag 5 Indkaldelsesbrev	50
Bilag 6 Måleskema	54

1 Resumé og anbefalinger

Ankestyrelsen har i denne praksisundersøgelse vurderet 130 sager fra 14 kommuner, hvor kommunerne har truffet afgørelser om afslag på kontanthjælp efter reglen om formue i § 14 i lov om aktiv socialpolitik (aktivloven).

Sagerne er gennemgået af Ankestyrelsen med henblik på at undersøge, om kommunernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis.

1.1 Undersøgelsens hovedresultater

Undersøgelsen viser, at 116 afgørelser, svarende til 89 procent af de indsendte sager, er i overensstemmelse med regler og praksis.

De øvrige 14 afgørelser, svarende til 11 procent, ville derimod blive ændret eller hjemvist til fornyet behandling i kommunerne, hvis de havde været forelagt Ankestyrelsen som klagesager.

Persongruppen i kommunernes afgørelser

I de 130 sager er det hovedsageligt ansøgerens formueforhold, der har givet anledning til afslag på kontanthjælp, men der indgår også et mindre antal sager, hvor det er ægtefællens formue eller begges formueforhold, der er årsag til kommunens afgørelse om afslag på kontanthjælp til ansøger.

Det er oftest ved nye ansøgninger om kontanthjælp, at kommunerne træffer afgørelse om afslag på grund af formue. Dette er tilfældet i 76 procent af sagerne, mens 23 procent omhandler ansøgere, der allerede modtog kontanthjælp.

I mere end to tredjedele af sagerne er det formue i form af kontante pengebeløb, som kommunerne har lagt til grund for afgørelsen om afslag på kontanthjælp.

1.2 Undersøgelsens afgrænsning

Ankestyrelsen har i undersøgelsen analyseret og vurderet lovmedholdeligheden af kommunens afgørelser om afslag på kontanthjælp i forhold til hovedreglen om formue i aktivlovens § 14, stk. 1, og undtagelserne i § 14, stk. 2 - 5.

I de situationer, hvor kommunen meddeler afslag på ansøgning om kontanthjælp eller standser kontanthjælpen efter § 14, stk. 1, for borgere, der allerede er i et forløb med kontanthjælp, har Ankestyrelsen vurderet, om selve afslaget på kontanthjælp eller standsningen af kontanthjælp er lovlig efter § 14 om formue.

Ankestyrelsen har ikke vurderet den del af afgørelsen, der vedrører kommunens beregning af perioden for, hvor længe borgeren skal leve af sin formue, før den pågældende i givet fald har mulighed for at søge kontanthjælp på ny.

Ankestyrelsen har heller ikke vurderet, om der er grundlag for at bevilge kontanthjælp mod tilbagebetaling, fordi formuen er brugt uberettiget.

Ankestyrelsens vurdering af kommunens afgørelser skal derfor læses i lyset af undersøgelsens afgrænsning. Det betyder, at kommunens afgørelse er vurderet rigtig, hvis vurderingen af, at der er formue, der har betydning for retten til kontanthjælp, er rigtig. Afgørelsen er ikke vurderet forkert, selv om kommunens beregning af den periode, hvor ansøger kan leve af formuen, har været forkert eller uklar.

1.3 Materiel vurdering

1.3.1 Oplysningsgrundlag

Kommunerne er forpligtede til at sørge for, at de enkelte sager er oplyst i tilstrækkelig grad til, at der kan træffes afgørelse på et fyldestgørende grundlag.

Blandt de 14 sager, som Ankestyrelsen vurderer, ville blive ændret eller hjemvist til fornyet behandling, hvis det havde været en klagesag, mangler der i 7 sager flere og/eller væsentlige oplysninger. Desuden mangler der i en sag helt afgørende oplysninger.

I 122 sager er der i høj grad eller i nogen grad tilstrækkelig dokumentation til at træffe afgørelse på et fyldestgørende grundlag.

1.3.2 Formue som kan dække et økonomisk behov

Efter hovedreglen i aktivlovens § 14, stk. 1, kan kommunen ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr. For ægtefæller er beløbet 20.000 kr.

I lidt over halvdelen af de målte sager (69 sager) er Ankestyrelsen i høj grad enig med kommunerne i vurderingen af, at borgeren har formue, som kan dække det økonomiske behov.

I 47 sager er Ankestyrelsen kun i nogen grad enig i afgørelserne om afslag efter § 14, stk. 1. Det skyldes, at kommunerne har foretaget mangelfulde vurderinger ved fortolkningen af bestemmelsen om formue.

I de fleste sager drejer det sig om, at kommunerne ved vurdering af borgerens formue ikke har afsat et beløb til forsørgelse og dermed ikke har set bort fra dette beløb ved vurdering af borgerens formue.

Ankestyrelsen har vurderet, at de 47 afgørelser er rigtige i nogen grad på trods af, at Ankestyrelsen ikke er enig med kommunen i beregningen af formuens størrelse. Årsagen er, at afgørelsernes slutresultat om, at borgeren har formue, der har betydning for retten til kontanthjælp, er rigtig.

1.3.3 Formue omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 2 - 5

Ved beregning af formue skal kommunerne se bort fra den del af formuen, der er nødvendig for at kunne bevare en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Undersøgelsen viser, at kommunerne i 6 sager har foretaget en forkert vurdering af sagen i forhold til bestemmelsen i lovens § 14, stk. 2.

At kommunerne ikke har foretaget en korrekt vurdering af, om en borgers situation er omfattet af lovens undtagelsesbestemmelse, betyder imidlertid ikke i sig selv, at kommunernes afgørelse om, at borgeren ikke kan få hjælp på grund af formue, er forkert. Ankestyrelsen har ved denne vurdering lagt vægt på, om den pågældende fortsat ville have haft formue, hvis kommunerne havde anvendt undtagelsesbestemmelsen i § 14, stk. 2.

Ankestyrelsen har ligeledes undersøgt, om kommunerne har overholdt undtagelserne i § 14, stk. 3 – 5, om erstatninger mv., der skal holdes uden for vurderingen af formue. Undersøgelsen viser, at kommunerne i samlet set 10 afgørelser har foretaget forkerte vurderinger i forhold til bestemmelserne i § 14, stk. 3 – 5.

Uddrag af lov om en aktiv socialpolitik – om formue

§ 14. Kommunen kan ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr., for ægtefæller 20.000 kr.

Stk. 2. Der ses desuden bort fra den del af en formue, der er nødvendig for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Stk. 3. Der skal tillige ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar eller
- 3) lov om arbejdsskadesikring.

Stk. 4. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilke andre tilfælde der skal ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade.

Stk. 5. Kommunen ser endvidere bort fra legater, der er fritaget for beskatning efter ligningslovens § 7, nr. 6, og fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt men og ikke økonomisk skade samt ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser, foreninger m.v., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, nr. 22.

1.4 Formel vurdering

1.4.1 Afgørelsens form og begrundelse

Når en kommune træffer afgørelse om afslag på kontanthjælp, skal borgeren have en meddelelse om det. I 92 procent af sagerne har kommunen givet borgeren en skriftlig afgørelse, mens der i de resterende sager er et skriftligt notat i kommunens journal, det vil sige, at borgeren har fået en mundtlig afgørelse.

I 96 procent af sagerne er begrundelsen for afgørelsen om afslag god nok. Den skriftlige afgørelse er således i overensstemmelse med forvaltningslovens §§ 22 – 24, mens det skriftlige notat opfylder kravet om, at det skal fremgå, hvilken afgørelse der er truffet med hvilken hjemmel.

Uddrag af forvaltningsloven – om begrundelse

§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 23. Den, der har fået en afgørelse meddelt mundtligt, kan forlange at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. En begæring herom skal fremsættes over for myndigheden inden 14 dage efter, at parten har modtaget underretning om afgørelsen.

Stk. 2. En begæring om skriftlig begrundelse efter stk. 1 skal besvares snarest muligt. Hvis begæringen ikke er besvaret inden 14 dage efter, at begæringen er modtaget af vedkommende myndighed, skal denne underrette parten om grunden hertil samt om, hvornår begæringen kan forventes besvaret.

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. § 24, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, gælder ikke i de sager, der er nævnt i § 9, stk. 4. Begrundelsens indhold kan i øvrigt begrænses i det omfang, hvori partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser, jfr. § 15.

1.4.2 Partshøring

I denne undersøgelse har det i 78 procent af sagerne, svarende til 101 sager, ikke været aktuelt at foretage partshøring. Det skyldes især, at borgeren selv har fremskaffet relevante oplysninger om sin økonomiske situation, eventuelt på anmodning fra kommunen. Borgeren er dermed bekendt med det grundlag, som kommunerne træffer afgørelse efter. Blandt de øvrige 29 sager, har kommunerne partshørt borgeren i 26 sager.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunerne burde have partshørt borgeren i 3 sager.

I 2 af de 3 sager er det Ankestyrelsens opfattelse, at den manglende partshøring efter en konkret vurdering ikke har så væsentlig betydning for afgørelserne, at partshøring ville have ført til et andet resultat. Afgørelserne er derfor gyldige.

Ankestyrelsen vurderer, at den sidste sag er forkert også af andre årsager. *Læs herom i kapitel 3.2.4.*

Uddrag af § 19 i forvaltningsloven – om partshøring

§ 19. Kan en part i en sag ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

1.5 Ankestyrelsens anbefalinger

Ankestyrelsen anbefaler kommunerne at sikre, at sagerne oplyses tilstrækkeligt.

Ankestyrelsen anbefaler kommunerne at være opmærksomme på, at indtægt til dækning af borgerens løbende forsørgelse ikke er formue efter § 14. Et beløb til dækning af den løbende forsørgelse skal holdes uden for formueberegningen i § 14.

Ankestyrelsen anbefaler kommunerne at være opmærksomme på forskellen mellem den situation, hvor en borger ikke har ret til hjælp, fordi kommunen vurderer, at borgeren har en eksisterende formue, og den situation, hvor en borger har ret til hjælp, fordi borgeren allerede har brugt formuen. I den sidste situation kan hjælpen gives mod tilbagebetaling, hvis formuen er brugt uforsvarligt.

2 Regler og Ankestyrelsens praksis

Undersøgelsen fokuserer på, om kommunernes afgørelser om afslag på kontanthjælp på grund af ansøgerens formue er i overensstemmelse med lovgivning og Ankestyrelsens praksis.

2.1 Lovgrundlag

Efter § 14, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik (aktivloven) er hovedreglen, at kommunen ikke kan yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr., og for ægtefæller ser kommunen bort fra beløb på op til 20.000 kr.

Årsagen til, at formue udelukker hjælp fra kommunen, er en følge af, at loven skal fungere som det underste økonomiske sikkerhedsnet.

Det afhænger af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, hvad der er formue. Der kan fx være tale om kontante pengebeløb, herunder udbetalte lån, kapitalpensioner og anden opsparing. Det er også formue, hvis ansøger har værdipapirer, friværdi i boligen, bil og kostbart indbo.

§ 14, stk. 2 – 5, indeholder undtagelser fra hovedreglen om, at kommunen ikke kan yde hjælp, hvis ansøger har formue. Undtagelserne er en udtømmende opremsning af tilfælde, hvor kommunen ved vurdering af hjælp til ansøger skal se bort fra en formue.

Efter § 14, stk. 2, ser kommunen bort fra den del af en formue, der er nødvendig for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Efter § 14, stk. 3, ser kommunen endvidere bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade efter lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, lov om erstatningsansvar eller lov om arbejdsskadesikring.

I § 14, stk. 4, er der hjemmel til, at Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, i hvilke andre tilfælde der skal ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade. Ministeren har udstedt bekendtgørelse nr. 625 af 21. august 1998 om tilfælde hvor udbetalte erstatninger for tab af erhvervsevne ikke har indflydelse på retten til hjælp. Bekendtgørelsen er gengivet i *bilag 3*.

Efter § 14, stk. 5, ser kommunen endvidere bort fra legater, der er fritaget for beskatning efter ligningslovens § 7, nr. 6, og fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt men og ikke økonomisk skade samt ydelser fra

godkendte sociale fonde, stiftelser, foreninger m.v., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, nr. 22.

2.2 Ankestyrelsens Principafgørelser

Ankestyrelsen har en righoldig praksis om anvendelsen af § 14, der blandt andet viser eksempler på, hvornår der er tale om indtægt og formue, *se bilag 4*. Nedenfor er gengivet et resumé af de Principafgørelser, der er omtalt i kapitel 3 om materiel vurdering af sagerne.

Principafgørelse A-16-00

Der kunne ved beregningen af ansøgers ret til kontanthjælp ikke ses bort fra en invalidesum, udbetalt som erhvervsevnetabserstatning i henhold til en aftale om pensionsforsikring.

Begrundelsen var, at lovbestemmelsen og bekendtgørelsen måtte anses for udtømmende at opregne de tilfælde, hvor der ved beregning af kontanthjælp kunne ses bort fra formue i form af erstatning for tab af erhvervsevne.

Principafgørelse A-25-04

Ved opgørelse af formue, som står på ansøgerens bankkonto, skal beløb, der omkring opgørelsestidspunktet er modtaget til dækning af leveomkostninger, ikke indgå i formuen, men betragtes som indtægt.

Principafgørelse A-35-04

Salg af et formuegode i form af bil kunne ikke betragtes som en indtægt i aktivlovens forstand, men skulle anses for at være formue, med mindre kontanthjælpsmodtagerens fortjeneste ved salget af skattevæsenet blev betragtet som en indtægt ved selvstændig virksomhed.

Principafgørelse A-6-07

En kommune var ikke berettiget til at standse kontanthjælpen for en mand, der havde en formue på 225.000 kr. Ankestyrelsen fandt det sandsynliggjort, at mandens formue på 225.000 kr. skyldtes, at han nogle år forinden havde fået udbetalt beløbet som en godtgørelse for varigt mén.

Der blev lagt vægt på, at bestemmelsen om formue i aktivloven ikke stiller generelle krav til identifikation af den formue, som skyldes beløb fra de erstatninger m.v., der er nævnt i bestemmelsen.

Principafgørelse 173-10

Kommunen havde ret til afslå at udbetale kontanthjælp med den begrundelse, at ansøgeren havde hævet en formue på 90.000 kr. inden for kortere tid uden at kunne godtgøre sine oplysninger om forbruget.

Principafgørelse 61-11

Kommunen havde ret til at afslå at yde kontanthjælp til en person, der havde en formue på over 10.000 kr.

Borgeren havde samtidig med ansøgningen om kontanthjælp overført et beløb fra sin bankkonto for at indfri privat gæld. Der forelå dog ikke nogen dokumentation for en låneaftale og heller ikke dokumentation for, at gælden var forfalden.

Der var en sådan tidsmæssig sammenhæng mellem ansøgningen om kontanthjælp og overførslen af penge, at formuen ikke kunne anses for reelt at være forbrugt.

Principafgørelse 125-12

Principafgørelsen fastslår:

Forbrugslån er formue, når det er udbetalt

En person, der har formue, har ikke samtidig ret til kontanthjælp. Et forbrugslån sidestilles med formue, når lånet er udbetalt og beløbet indgået på personens bankkonto. Disponible pengebeløb, der stammer fra lån, anses efter Ankestyrelsens praksis som formue.

Afgørelsen betyder ikke, at kommunen kan pålægge en kontanthjælpsmodtager at optage lån til forsørgelse.

En kontanthjælpsmodtager, der får udbetalt et forbrugslån, har oplysningspligt over for kommunen om lånet

En person, der optager et forbrugslån og samtidig modtager kontanthjælp, har oplysningspligt over for kommunen. Undladelse heraf medfører tilbagebetalingskrav. Kommunen skal vejlede personen om, hvad oplysningspligten indebærer.

Kommunen har opfyldt sin vejledningspligt

Kommunen har opfyldt sin vejledningspligt i forhold til betydningen af at tage et forbrugslån, hvis kommunen har udleveret en orientering (for eksempel bilaget til KL's blanket: "Ansøgning om hjælp til forsørgelse efter lov om aktiv socialpolitik") til kontanthjælpsmodtageren, hvoraf det fremgår, at ændringer i blandt andet indtægts- og formueforhold skal oplyses til kommunen, og at undladelse af at oplyse kan medføre krav om tilbagebetaling. Endvidere redegøres for, hvad formue er, herunder at det blandt andet er kontantbeholdning og indestående i bank eller sparekasse.

3 Materiel vurdering

Kapitel 3 indeholder Ankestyrelsens materielle vurdering af kommunernes afgørelser om afslag på kontanthjælp efter § 14 i lov om aktiv socialpolitik (aktivloven).

Der er i alt 130 sager i målingen fordelt på 14 kommuner.

Sagerne er gennemgået med henblik på en vurdering af, om kommunerne følger lovgivningen og Ankestyrelsens praksis. *Læs mere herom i kapitel 2.*

Ankestyrelsen vurderer, at 116 sager, svarende til 89 procent, er i overensstemmelse med regler og praksis. De resterende 14 sager ville blive ændret eller hjemvist til fornyet behandling i kommunen, hvis det havde været en klagesag, se *tabel 3.1*.

Tabel 3.1 Er afgørelsen samlet set rigtig?

	Antal	Procent
Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	116	89
Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag	14	11
I alt	130	100

Undersøgelsen viser, at i hovedparten af de 130 sager er det ansøgerens egen formue, der er årsag til kommunens afslag på kontanthjælp, men der indgår også et mindre antal sager, hvor det har været ægtefælles eller begges formueforhold, der har været årsag, se *tabel 3.2*.

Tabel 3.2 Hvad går kommunens afgørelse ud på?

	Antal	Procent
Afslag på kontanthjælp, fordi ansøger har formue	125	96
Afslag på kontanthjælp, fordi ansøgers ægtefælle har formue	20	15
Andet	3	2
Ikke relevant	0	0

Vurderingen er foretaget ud fra 130 sager med mulighed for flere valg i hver sag. Procenterne summerer derfor ikke til 100.

I kategorien "andet" er der tre afgørelser, hvor kommunen har bevilget kontanthjælp med tilbagebetalingspligt. To af de tre sager vedrører nye ansøgninger om kontanthjælp. Afgørelserne i de to sager er efter Ankestyrelsens opfattelse ikke i overensstemmelse

med praksis. Kommunen burde have truffet afgørelse efter § 14, om afslag på kontanthjælp. *Læs mere herom i kapitel 3.2.1.*

Den tredje sag drejer sig om en ansøger, der allerede er i et forløb med kontanthjælp, og hvor kommunen ikke får standset kontanthjælpen i tide. Kommunen træffer afgørelse såvel om standsning af hjælp på grund af formue, jf. § 14, som udbetaling af hjælp mod tilbagebetaling. I tabel 3.2 indgår sagen derfor både under "andet" og under "afslag på kontanthjælp fordi ansøger har formue".

Det er typisk ved nye ansøgninger om kontanthjælp, at kommunen træffer afgørelse om afslag på grund af reglerne om formue. Undersøgelsen viser, at dette sagsforløb ligger til grund for kommunens afgørelse i 76 procent af sagerne, mens kun 23 procent af sagerne vedrører ansøgere, der allerede var i et forløb med kontanthjælp, *se tabel 3.3.*

Tabel 3.3 Hvilket sagsforløb ligger forud for kommunens afgørelse om afslag på kontanthjælp?

	Antal	Procent
Ansøger var i et forløb med kontanthjælp	30	23
Ansøgers ægtefælle var i et forløb med kontanthjælp	1	1
Ny ansøgning om kontanthjælp fra ansøger	99	76
Andet	1	1
Ikke relevant	0	0

Vurderingen er foretaget ud fra 130 sager med mulighed for flere valg i hver sag. Procenterne summerer derfor ikke til 100.

I den ene sag, der fremgår af "andet", er det ikke oplyst hvilket sagsforløb, der ligger forud for kommunens afgørelse om afslag på kontanthjælp. Der mangler aktuelle oplysninger om borgerens formueforhold. Sagen er omtalt som sag 07 i kapitel 3.1.

Det er formue i form af kontante pengebeløb, som kommunen har lagt til grund for afgørelsen om afslag på kontanthjælp, i 85 procent af sagerne, *se tabel 3.4.*

Tabel 3.4 Hvilken type formue har kommunen lagt til grund for afgørelsen om afslag på kontanthjælp?

	Antal	Procent
Kontant pengebeløb	111	85
Kontant pengebeløb på grund af udbetalt lån, herunder forbrugslån	3	2
Kontant pengebeløb på grund af efterbetalte offentlige ydelser	0	0
Friværdi i bolig	7	5
Værdipapirer	15	12
Andet	33	25
Ikke relevant	0	0

Vurderingen er foretaget ud fra 130 sager med mulighed for flere valg i hver sag. Procenterne summerer derfor ikke til 100.

Undersøgelsen viser, at sagerne ofte indeholder flere typer af formue. Ankestyrelsen har på baggrund af de 130 sager, der er indgået i målingen, samlet vurderet 169 konkrete forhold. De kontante pengebeløb er typisk et indestående på ansøgers konto.

I kategorien "andet" består formuen blandt andet af tilbagekøbte kapital – og ratepensioner, værdien af bil, og overskydende skat.

3.1 Vurdering af oplysningerne i sagerne

Vurderingen af afgørelsens rigtighed afhænger i høj grad af det oplysningsgrundlag, der fremgår af sagen. Blandt de 14 sager, som Ankestyrelsen vurderer, ville blive ændret eller hjemvist til fornyet behandling i kommunen, hvis det havde været en klagesag, mangler der i 7 sager flere og/eller væsentlige oplysninger. Derudover mangler der i en enkelt sag afgørende oplysninger for at kunne træffe en afgørelse, se *tabel 3.5*.

Tabel 3.5 I hvilket omfang er sagen oplyst?

	Antal	Procent
Ingen oplysninger mangler	84	65
Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	38	29
Flere og/eller væsentlige oplysninger mangler	7	5
Afgørende oplysninger mangler	1	1
I alt	130	100

Eksempler på sager, der er forkerte, fordi oplysningsgrundlaget er mangelfuldt.***Sag 07 – mangler aktuelle oplysninger om formueforhold***

Kommunen har i november 2012 truffet afgørelse om afslag på kontanthjælp. Der er i sagen ingen oplysninger om borgerens formueforhold mv. i 2012. Blandt sagsakterne er der økonomiske oplysninger om ægtefællen fra 2010 og oplysninger om borgeren fra 2008.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen i november 2012 har truffet afgørelse om afslag på kontanthjælp uden at have aktuelle oplysninger om ægtefællernes formueforhold eller andre forhold, der kan have betydning for vurdering af hjælp efter § 14. Det mangler derfor afgørende oplysninger.

Sag 75 – mangler oplysninger om formuens oprindelse

Det fremgår af ansøgningen, at pågældende har alvorlige hovedsmerter efter en hjernerystelse. Af de foreliggende oplysninger kan Ankestyrelsen ikke se, hvor formuen stammer fra.

Ankestyrelsen vurderer, at der mangler væsentlige oplysninger i sagen. Hvis formuen eksempelvis stammer fra godtgørelse for varigt mén efter hjernerystelsen, så skal kommunen se bort fra formuen, jf. lovens § 14, stk. 5. Kommunen burde have spurgt ind til, hvor formuen stammer fra.

Sag 24 – flere væsentlige oplysninger mangler, blandt andet om beløb fra erstatning

Sagen drejer sig om en person, der søger om kontanthjælp den 8. marts 2013. Det fremgår af sagen, at pågældende den 27. februar 2013 havde et indestående på sin bankkonto på 26.097 kr.

Ansøger har den 13. februar 2013 fået udbetalt 24.100 kr. i erstatning fra Topdanmark. Det fremgår dog ikke af sagen, hvad beløbet er erstatning for. Ifølge kontoudtog har den pågældende haft udgifter til parkering, benzin og broafgift.

Det foreligger oplyst, at han har helbredsmæssige problemer i form af blodprop, cyste/knude i skjoldbruskkirtel og dårlig ryg.

Ankestyrelsen vurderer, at der mangler væsentlige oplysninger for at kunne træffe afgørelse i sagen. Der er i sagen ikke oplysninger om det erstatningsbeløb, som borgeren har fået udbetalt, samt om hvorvidt den pågældende ejer en bil.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at kommunen burde have undersøgt og vurderet betydningen af, at borgeren den 13. februar 2013 modtager en erstatning på 24.100 kr. fra Topdanmark. Det er en væsentlig oplysning for at kunne vurdere, om erstatningen er omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 3 – 5, om formue, som kommunen skal se bort fra ved vurdering af hjælp til borgeren.

I **Principafgørelse A-35-04** lagde Ankestyrelsen til grund, at en bil er et formuegode. Det er Ankestyrelsens opfattelse, at kommunen burde have undersøgt, hvorfor pågældende ifølge kontoudtog har haft udgifter til parkering, benzin og broafgift. For at kunne vurdere borgerens formue er det væsentligt at tage stilling til en eventuel formue i form af bil.

Sag 03 – mangler oplysninger om formuens størrelse

En borger som udfylder "forhåndsgodkendelse af kontanthjælp", får straks at vide af kommunen, at hun ikke vil kunne få kontanthjælp. Formuen udgøres af "kontanter, hus, bil". Hun bor sammen med ægtefælle, som må formodes at være i arbejde.

Det fremgår af journalnotatet, at "bevillingen kontanthjælp og aktivering er pr. xxxx afslået på baggrund af formue".

Borgeren oplyser senere (5 dage efter) til jobcentret, at "hun ikke ønsker at søge om kontanthjælp, da hun ikke er berettiget til ydelse".

Der er ingen oplysninger om formuens størrelse (hvor stort kontantbeløbet er, og hvad bilens værdi er) eller om bilen eventuelt er nødvendig for ægtefællen.

Ankestyrelsen vurderer, at oplysningsgrundlaget er mangelfuldt i væsentlig grad. Det er væsentligt for at kunne afgøre sagen at få oplyst størrelsen på kontantbeløbet og bilens værdi.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at kommunen burde have undersøgt, om ægtefællen er i arbejde, og om bilen i givet fald er nødvendig for ægtefællens erhvervsmuligheder. Efter § 14, stk. 2, skal der ses bort fra den del af en formue, som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Sag 12 – mangler oplysninger om kommunens udregning af formuebeløb

Sagen drejer sig om et ægtepar med et hjemmeboende barn. Manden har været medarbejdende ægtefælle i sin ægtefælles firma. Firmaet er lukket den 21. marts 2012. Han søger om kontanthjælp den 29. maj 2012. Ægtefællerne har en fælleskonto og en erhvervskonto på godt 360.000 kr. ifølge kommunens journalrapport.

Kommunen er gået 3 måneder tilbage fra ansøgningstidspunktet for at se på ægtefællernes formueforhold. Kommunen har beregnet, at ægtefællerne har haft et rådighedsbeløb på 229.550 kr., som dels er overførsler fra erhvervskontoen til fælleskontoen, dels overførsel og hævning af andre større beløb fra erhvervskontoen. Der ligger ikke udskrift fra erhvervskontoen i sagen.

Det fremgår af udskrift fra fælleskontoen, at der pr. 29. maj 2012 ikke var penge på kontoen til betaling af husleje pr. 1. juni 2012 (5.000 kr.). Kommunen oplyser dog i deres journalrapport den 13. juli 2012, at husleje er betalt for juni og juli.

I sagen er der en ansøgningsblanket om hjælp til forsørgelse af 1. juni 2012, hvorpå kommunen har noteret "kun engangshjælp for hustru". På denne blanket har borger oplyst, at have minus 52.000 kr. som indestående i pengeinstitut.

Ankestyrelsen vurderer, at der mangler væsentlige oplysninger i sagen. Ankestyrelsen har i denne sag ikke mulighed for at se, hvilke oplysninger, der ligger til grund for kommunens fastlæggelse af formuebeløbet.

Det fremgår heller ikke, om kommunen har undersøgt, hvad de hævdede beløb fra erhvervskontoen er brugt til.

Sag 59 – mangler væsentlige oplysninger om borgerens formueforhold

I denne sag har pågældende en måned før ansøgning om kontanthjælp haft et bankindestående på 40.104 kr.

Ved ansøgning om kontanthjælp er formuen brugt op. Det fremgår af kontoudskrifterne i sagen, at pengene reelt er brugt. Forbruget har været løbende.

Kommunen giver afslag på kontanthjælp og laver en beregning over, hvad pågældende burde have haft af økonomiske midler, hvis de ikke var forbrugt.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen burde have undersøgt pågældendes situation på baggrund af årsopgørelsens information om bil, bolig og gæld. Der mangler derfor væsentlige oplysninger om borgerens formueforhold.

Ankestyrelsen anbefaler kommunerne at sikre, at sagerne oplyses tilstrækkeligt.

3.2 Vurdering af kommunens afgørelser efter § 14

Ankestyrelsen har i undersøgelsen analyseret og vurderet lovmedholdeligheden af kommunens afgørelser om afslag på kontanthjælp i forhold til hovedreglen om formue i aktivlovens § 14, stk. 1, og undtagelserne i § 14, stk. 2 - 5.

I de situationer, hvor kommunen meddeler afslag på ansøgning om kontanthjælp eller standser kontanthjælpen efter § 14, stk. 1, for borgere, der allerede er i et forløb med kontanthjælp, har Ankestyrelsen vurderet, om selve afslaget på kontanthjælp eller standsningen af kontanthjælp er lovlig efter § 14 om formue.

Ankestyrelsen har ikke vurderet den del af afgørelsen, der vedrører kommunens beregning af perioden for, hvor længe borgeren skal leve af sin formue, før den pågældende i givet fald har mulighed for at søge kontanthjælp på ny.

Ankestyrelsen har heller ikke vurderet, om der er grundlag for at bevilge kontanthjælp mod tilbagebetaling, fordi formuen er brugt uberettiget.

Ankestyrelsens vurdering af kommunens afgørelser skal derfor læses i lyset af undersøgelsens afgrænsning. Det betyder, at kommunens afgørelse er vurderet rigtig, hvis vurderingen af, at der er formue, der har betydning for retten til kontanthjælp, er rigtig. Afgørelsen er ikke vurderet forkert, selv om kommunens beregning af den periode, hvor ansøger kan leve af formuen, har været forkert eller uklar.

3.2.1 Formue som kan dække et økonomisk behov, § 14, stk. 1

Efter hovedreglen i aktivlovens § 14, stk. 1, kan kommunen ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr. I forhold til ægtefæller ser kommunen bort fra beløb på op til 20.000 kr.

Tabellen nedenfor viser, at Ankestyrelsen i 69 sager, svarende til lidt over halvdelen af de målte sager, i høj grad er enig med kommunen i vurderingen af, at borgeren har formue, som kan dække det økonomiske behov, se *tabel 3.6*.

Tabel 3.6 Er kommunens vurdering af, at ansøger ikke kan modtage kontanthjælp på grund af formue efter § 14, stk. 1, korrekt?

	Antal	Procent
I høj grad	69	53
I nogen grad	47	36
I ringe grad	9	7
Nej	5	4
I alt	130	100

I 47 sager er Ankestyrelsen kun i nogen grad enig med kommunen i afgørelsen om afslag efter § 14, stk. 1. Det skyldes, at kommunen til dels har foretaget mangelfulde eller ukorrekte vurderinger ved fortolkningen af bestemmelsen om formue.

I de fleste sager drejer det sig om, at kommunen ved vurdering af borgerens formue ikke har afsat et beløb til forsørgelse og dermed ikke har set bort fra dette beløb ved vurdering af størrelsen af borgerens formue. Ankestyrelsen har set eksempler på, at kommunen har betragtet lønindtægt som formue. Andre tilfælde er, hvor kommunen ikke har forholdt sig til, at en borger betaler privat gæld med sin formue lige op til ansøgning om kontanthjælp.

Blandt denne sagsgruppe på 47 sager indgår også afgørelser, hvor Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ikke har foretaget en korrekt vurdering af borgerens situation i forhold til undtagelsesbestemmelsen i § 14, stk. 2, om at se bort fra den del af formuen, der er nødvendig for at kunne bevare en nødvendig boligstandard. *Læs mere herom i kapitel 3.2.3.*

Ankestyrelsen har vurderet, at de 47 afgørelser er rigtige i nogen grad på trods af, at Ankestyrelsen ikke er enig med kommunen i beregningen af formuens størrelse. Årsagen er, at afgørelsernes slutresultat om, at borgeren har formue, der har betydning for retten til kontanthjælp, er rigtig.

Ved vurderingen af sagerne efter § 14, stk. 1, har Ankestyrelsen lagt vægt på, om borgeren har formue til overs efter anvendelse af fribeløbet på 10.000 kr. / 20.000 kr. i § 14, stk. 1, 2. pkt., og efter at der er afsat et beløb til forsørgelse. Endvidere har Ankestyrelsen vurderet, om der har været grundlag for at friholde en del af formuen efter undtagelsesbestemmelserne i § 14, stk. 2 – 5.

Det fremgår af *tabel 3.6*, at 9 afgørelser efter Ankestyrelsens vurdering kun i ringe grad er i overensstemmelse med § 14, stk. 1. De øvrige 5 afgørelser opfylder slet ikke § 14, stk. 1.

Det er de samme 14 afgørelser, som Ankestyrelsen vurderer ville blive ændret eller hjemvist til fornyet behandling i kommunen, hvis det havde været en klagesag. *Læs herom i kapitel 3 tabel 3.1.*

Eksempel på sag, hvor kommunens vurdering efter § 14, stk. 1, er korrekt i høj grad.

Sag 38 – Borgeren har ikke godtgjort, at formuen er brugt

Sagen drejer sig om en 46 årig kvinde, som bliver arbejdsløs. Hun får udbetalt løn og gratiale i forbindelse med sidste lønudbetaling. Fra 28. december til 11. januar har hun brugt godt 71.000 kr.

Kommunen finder, at gratialet på ca. 48.000 kr. er formue, og at hun skal leve af 38.000 kr., inden hun kan få kontanthjælp.

Hun skriver i ansøgningen, at beløbet, som er opsparet, er til flytning og indskud. Sagen indeholder ingen oplysninger om beløb til indskud og til flytning.

Der er uspecificerede hævnninger fra hendes konto fra automat på i alt godt 22.000 kr. i løbet af 2 uger.

Ankestyrelsen vurderer, at afgørelsen er rigtig. Borgeren har ikke godtgjort sine oplysninger om forbrug.

I **Principafgørelse 173-10** fastslog Ankestyrelsen, at en kommune havde ret til afslå at udbetale kontanthjælp med den begrundelse, at ansøgeren havde hævet en formue på 90.000 kr. inden for kortere tid uden at kunne godtgøre sine oplysninger om forbruget.

Eksempler på sager, hvor kommunernes vurdering efter § 14, stk. 1, er korrekt i nogen grad.

Sag 71 – Borgeren indfrier privat gæld, men der er ikke dokumentation for, at gælden er forfalden

Der er tale om en 22 årig hjemmeboende kvinde, der er blevet ledig og søger kontanthjælp. Hun har fået frigivet sin børneopsparing og har anden opsparing. Hun har umiddelbart inden ansøgning overført i alt 58.000 kr. til sine forældre. Hun oplyser, at det er betaling af gæld. Der er ingen dokumentation for gælden eller for, at den er forfalden.

Kommunen træffer afgørelse om, at de 58.000 kr. fratrukket 10.000 kr. er formue, men bortser fra udgifter til kørekort 14.100 kr. og etablering 15.000 kr.

Ankestyrelsen vurderer, at afgørelsen er rigtig.

Kommunen har ikke afsat et beløb til borgerens forsørgelse den første måned. Hun har imidlertid tilstrækkelige midler til at kunne afsætte et beløb fra sin formue til sine leveomkostninger. Ankestyrelsen finder derfor, at kommunens vurdering er i orden.

Ankestyrelsen har fastslået i **Principafgørelse 61-11**, at en kommune havde ret til at afslå at yde kontanthjælp til en person, der havde en formue på over 10.000 kr. Borgeren havde samtidig med ansøgningen om kontanthjælp overført et beløb fra sin bankkonto for at indfri privat gæld. Der forelå dog ikke nogen dokumentation for en låneaftale og heller ikke dokumentation for, at gælden var forfalden. Der var en sådan tidsmæssig sammenhæng mellem ansøgningen om kontanthjælp og overførslen af penge, at formuen ikke kunne anses for reelt at være forbrugt.

Sag 78 – *Kommunen har ikke afsat et beløb til borgerens forsørgelse*

Sagen drejer sig om en 31 årig enlig mand uden børn, der bor til leje. Borgeren er ledig efter at være udmeldt af sin uddannelse i sommeren 2012. Han har siden levet af sin opsparing og har haft en smule vikararbejde.

Han har ved ansøgning om kontanthjælp den 29. januar 2013 et indestående på sin bankkonto på 7.517 kr. og for 20.084 kr. i værdipapirer. Der er i sagen oplysninger om, at hans faste udgifter for februar er cirka 3.000 kr.

Ankestyrelsen vurderer, at afgørelsen er rigtig.

Det er korrekt at borgeren har formue og dermed ikke ved ansøgningen har ret til kontanthjælp. Kommunen burde dog have afsat et beløb til hans forsørgelse.

Eksempler på sager, hvor kommunernes vurdering efter § 14, stk. 1, ikke er korrekt. Kommunerne har ikke afsat beløb til løbende forsørgelse.

Sag 02 – *Kommunen har ikke afsat et beløb til forsørgelse/faste udgifter for borger og hendes 4 børn.*

Der er tale om en 33 årig kvinde, der er mor til 4 børn og er samlevende med en udenlandsk mand. De bor til leje.

Hun søger den 16. august 2012 om kontanthjælp efter endt uddannelse (HF). Sidste udbetaling af SU var for juni 2012. Hendes samlever modtager SU. Det fremgår, at hun har et vikarjob. Spørgsmålet er, om hun vil kunne være berettiget til supplerende kontanthjælp.

Hun har ved ansøgningen om hjælp et indestående på 2 bankkonti (budgetkonto

6.055 kr. og lønkonto 7.094 kr.) med i alt 13.149 kr. og en bil, som er vurderet til en værdi af 5.000 kr. Hun har en bunden formue i form af 57.854 kr., som står på en såkaldt sikringskonto. Beløbet er fastlåst, indtil hendes samlever får permanent opholdstilladelse. Der er ingen oplysninger, der tyder på, at hun påtænker at fortsætte et uddannelsesforløb. Borgeren har blandt andet udgift til husleje på 7.376 kr. pr. måned.

Ankestyrelsen vurderer, at afgørelsen er forkert, fordi kommunen ikke har afsat et beløb til forsørgelse/faste udgifter for borgeren og hendes 4 børn. I denne sag er det, henset til beløbets størrelse, åbenbart, at borgerens indestående på budgetkonto og lønkonto kun rækker til brug for dækning af almindelige leveomkostninger.

Ankestyrelsen har i **Principafgørelse A-25-04** fastslået, at ved opgørelse af formue, som står på ansøgerens bankkonto, skal beløb, der omkring opgørelsestidspunktet er modtaget til dækning af leveomkostninger, ikke indgå i formuen, men betragtes som indtægt.

Sag 79 – *Kommunen har ikke afsat et beløb til forsørgelse/faste udgifter for borger og ægtefælle*

Sagen drejer sig om en 46 årig gift kvinde, der søger om kontanthjælp.

Den 10. januar har hun og ægtefællen 29.487 kr. tilsammen i bankindestående på forskellige konti. Kommunen vurderer, at dette er formue, og at hun skal leve af 9.487 kr., inden hun kan få kontanthjælp.

De to konti er almindelige lønkonti, hvor man kan se almindeligt forbrug fra begge konti. Den tredje konto er en budgetkonto, hvor de begge har indbetalt mellemstore beløb.

Ankestyrelsen vurderer, at når der ses bort fra et beløb til almindeligt forbrug, vil det resterende indestående være mindre end 20.000 kr. Afgørelsen er derfor forkert.

Det fremgår af § 14, stk. 1, 2. pkt., at kommunen ser bort fra beløb på op til 20.000 kr., når det gælder ægtefæller. *Læs mere herom i kapitel 3.1.2.*

Sag 123 – *Kommunen burde have set bort fra indtægt*

Sagen omhandler en ung mand på 19 år, der bor sammen med sin mor. Der er oplysninger om, at han har gået på produktionsskole og skal fortsætte i et STU forløb i 3 år. Han har bankindestående på 14.231 kr. Der er ikke foretaget ekstraordinært store udbetalinger eller overførsler inden for 3 måneder.

Det fremgår, at han hver måned har modtaget 5000-6000 som "lønoverførsel". De to sidste udbetalingspecificationer lyder på udbetaling af 6.000 kr. og 5.223 kr.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen burde have set bort fra den sidste udbetaling, som værende indtægt. Dette bringer bankindeståendet på under 10.000 kr. som han må have i formue, jf. § 14, stk. 1, 2. pkt.

Ankestyrelsen anbefaler kommunerne at være opmærksomme på, at indtægt til dækning af borgerens løbende forsørgelse ikke er formue efter § 14. Et beløb til dækning af den løbende forsørgelse skal holdes uden for formueberegningen i § 14.

Kommunen bevilger kontanthjælp mod tilbagebetaling.

Sag 52 – Kommunen burde have truffet afgørelse om afslag på hjælp

Denne sag drejer sig om en 21 årig hjemmeboende mand, der er uden arbejde. Umiddelbart inden han søger kontanthjælp, bliver der indbetalt 22.263 kr. på hans konto. Der er ikke yderligere oplysninger om denne indbetaling. Samme dag, den 2. oktober 2012 hæver han 32.000 kr. på sin konto. Han forklarer, at han har betalt gæld. Der er ingen dokumentation for gælden, eller at den er forfalden. Herefter resterer der ved ansøgning om kontanthjælp et indestående på 7.508 kr. på kontoen.

Kommunen vurderer, at borgeren har udøvet uforsvarlig økonomi ved at hæve 32.000 kr. og samme dag søge om kontanthjælp. På den baggrund bevilger kommunen kontanthjælp mod tilbagebetaling under henvisning til såvel de almindelige betingelser for at modtage kontanthjælp, tilbagebetalingsbestemmelsen og formuereglen i § 14.

Ved beregning af beløbets størrelse har kommunen fradraget dels 10.000 kr., dels 3.214 kr., som svarer til kontanthjælpssatsen for ung hjemmeboende. Der er således taget højde for borgers forsørgelse.

Ankestyrelsen vurderer, at afgørelsen er forkert, fordi kommunen har bevilget kontanthjælp og har anvendt lovens bestemmelse om tilbagebetaling af hjælp som følge af uforsvarlig økonomi. Det er Ankestyrelsens opfattelse, at der er en sådan tidsmæssig sammenhæng mellem ansøgningen om kontanthjælp og overførslen af penge, at beløbet på 32.000 kr. ikke kan anses for reelt at være forbrugt.

Ankestyrelsen vurderer, at sagen skal afgøres ved at anvende principperne i ***Ankestyrelsens Principafgørelser 173-10 og 61-11.***

I ***Principafgørelse 173-10*** fastslog Ankestyrelsen, at en kommune havde ret til afslå at udbetale kontanthjælp med den begrundelse, at ansøgeren havde hævet en formue på 90.000 kr. inden for kortere tid uden at kunne godtgøre sine oplysninger om forbruget.

Ankestyrelsen fastslog i **Principafgørelse 61-11**, at en kommune havde ret til at afslå at yde kontanthjælp til en person, der havde en formue på over 10.000 kr. Borgeren havde samtidig med ansøgningen om kontanthjælp overført et beløb fra sin bankkonto for at indfri privat gæld. Der forelå dog ikke nogen dokumentation for en låneaftale og heller ikke dokumentation for, at gælden var forfalden. Der var en sådan tidsmæssig sammenhæng mellem ansøgningen om kontanthjælp og overførslen af penge, at formuen ikke kunne anses for reelt at være forbrugt.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen i denne sag burde have taget stilling til, om borgerens formue på 32.000 kr. reelt er brugt, selvom borgeren påstår, at det er tilfældet. Kommunen burde derfor først og fremmest have vurderet sagen efter § 14 om formue. Hvis kommunen vurderer, at formuen reelt er brugt, kan kommunen herefter i givet fald træffe afgørelse om bevilling af kontanthjælp mod tilbagebetaling efter de særlige regler herom.

Ankestyrelsen anbefaler kommunerne at være opmærksomme på forskellen mellem den situation, hvor en borger ikke har ret til hjælp, fordi kommunen vurderer, at borgeren har en eksisterende formue, og den situation, hvor en borger har ret til hjælp, fordi borgeren allerede har brugt formuen. I den sidste situation kan hjælpen gives mod tilbagebetaling, hvis formuen er brugt uforsvarligt.

Kapitalpensioner mv.

Sag 58 – kommunen ser ikke bort fra pension i 6 måneder fra ansøgningen

Sagen drejer sig om en 65 årig mand, som har levet af formue, siden han i 2007 faldt for varighedsbegrænsningen i sygedagepengeloven. Han har 95.335 kr. stående på en konto i banken. Det fremgår af oplysninger fra Skat, at der er tale om en pensionsopsparing. Banken har oplyst, at denne opsparing kan hæves mod en afgift på 40 procent. Han har også 12.056 kr. stående på sin budgetkonto.

Kommunen medregner indestående fra pensionskontoen (minus afgiften) og indestående fra budgetkontoen.

Ankestyrelsen vurderer, at afgørelsen er forkert. Pensionen er omfattet af bekendtgørelsen om kapitalpensioner m.v., hvorefter kommunen i en sammenhængende periode på 6 måneder (karensperioden) skal se bort fra formue i form af kapitalpensioner, anden opsparing, der er beregnet til fratræden fra arbejdsmarkedet, og livsforsikringer mv. med tilbagekøbsret.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at pågældendes pension skal friholdes i 6 måneder. En del af indestående på budgetkontoen skal friholdes til almindeligt forbrug. Det fremgår af **Principafgørelse A-25-04**, at ved opgørelse af formue, som står på ansøgerens bankkonto, skal beløb, der omkring opgørelsestidspunktet er modtaget til dækning af leveomkostninger, ikke indgå i formuen, men betragtes som indtægt.

Det resterende beløb bliver herefter mindre end 10.000 kr. Dermed vil pågældende ikke være i besiddelse af formue efter § 14.

3.2.2 Beløb op til 10.000 kr. – for ægtefæller 20.000 kr.

Det fremgår af § 14, stk. 1, 2. pkt., at kommunen ved beregning af formue ser bort fra beløb på op til 10.000 kr. For ægtefæller er beløbet 20.000 kr.

I undersøgelsen indgår i alt 11 sager, hvor kommunen ikke eller i ringe grad har set bort fra dette beløb ved vurderingen af, om borgeren har formue § 14. I 3 af sagerne har kommunen været opmærksom på indholdet af § 14, stk. 1, 2. pkt., uden dog at trække beløbet fra. I 8 sager har kommunen slet ikke anvendt bestemmelsen, se *tabel 3.7*.

Tabel 3.7 Er kommunens vurdering af, at der skal ses bort fra beløb op til 10.000 kr./20.000 kr., efter § 14, stk. 1, 2. pkt., korrekt?
(Er der set bort fra beløb på op til 10.000 kr./20.000 kr.)

	Antal	Procent
I høj grad	117	90
I nogen grad	2	2
I ringe grad	3	2
Nej	8	6
I alt	130	100

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at mangelfuld anvendelse af bestemmelsen i § 14, stk. 1, 2. pkt. ikke betyder, at afgørelsen alene af denne grund bliver forkert. Det afgørende i forhold til undersøgelsen er, om der er formue tilbage som slutresultat, der har betydning for borgerens ret til kontanthjælp. *Læs mere herom i kapitel 3.2.1.*

Blandt de 11 sager, hvor bestemmelsen ikke eller i ringe grad er fulgt, er der kun 3 sager, hvor Ankestyrelsen har vurderet, at afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag, se *tabel 3.8*.

Tabel 3.8 Er afgørelsen samlet set rigtig, fordelt efter om kommunen har set bort fra beløb op til 10.000 kr./20.000 kr.?

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Nej	I alt	Procent
Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	106	2	1	7	116	89
Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag	11	0	2	1	14	11
I alt	117	2	3	8	130	100

For så vidt angår 2 af de 3 sager vurderer Ankestyrelsen, at afgørelserne er forkerte, fordi oplysningsgrundlaget om borgernes formueforhold er mangelfuldt. Det drejer sig om sag 03 og sag 07, der er omtalt i kapitel 3.1.

Den tredje af de forkerte sager er sag 57. Ankestyrelsen vurderer, at afgørelsen er forkert, fordi kommunen har bevilget kontanthjælp og har anvendt lovens bestemmelse om tilbagebetaling af hjælp som følge af uforsvarlig økonomi. Kommunen burde i stedet have truffet afgørelse om afslag på hjælp. Samme situation er omtalt i sag 52 i kapitel 3.2.1.

Eksempel på sag, hvor kommunens vurdering efter § 14, stk. 1, er korrekt, selvom kommunen ikke har trukket 10.000 kr. fra.

Sag 107 – Ikke fratrukket 10.000 kr. ved vurdering af borgerens formue

Sagen vedrører en 20 årig hjemmeboende kvinde, som er ledig efter studentereksamen og ophold i udlandet. Hun har børneopsparing på 45.000 kr. stående på en bundet højrentekonto. Der kan dog hæves på kontoen mod betaling af en dekort på 250 kr.

Kommunen har ved beregning af formuens størrelse set bort fra 15.000 kr. til etablering af bolig. De har dog ikke fratrukket 10.000 kr., som anført i § 14, stk. 1.

Ankestyrelsen vurderer, at afgørelsen samlet set er rigtig på trods af, at kommunen ikke har set bort fra 10.000 kr. ved beregning af borgerens formue. Det skyldes, at borgeren under alle omstændigheder har formue, som bevirker, at hun på ansøgningstidspunktet ikke har ret til kontanthjælp.

3.2.3 Formue omfattet af undtagelsen i § 14, stk. 2

Ved beregning af formue skal kommunen se bort fra den del af formuen, der er nødvendig for at kunne bevare en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Undersøgelsen viser, at kommunen i 6 sager har foretaget en forkert vurdering af sagen i forhold til bestemmelsen i lovens § 14, stk. 2, idet kommunens vurdering i ringe grad eller slet ikke har været korrekt, se tabel 3.9.

Tabel 3.9 Er kommunens vurdering af, at formuen ikke er omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 2, om at der ses bort fra den del af en formue, der er nødvendig for at kunne bevare en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder korrekt?

	Antal	Procent
I høj grad	114	88
I nogen grad	10	8
I ringe grad	4	3
Nej	2	2
I alt	130	101

På grund af afrundinger summerer procenten ikke til 100.

Det forhold, at kommunen ikke har foretaget en korrekt vurdering af, om en borgers situation er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i § 14, stk. 2, betyder dog ikke nødvendigvis, at kommunens afgørelse om, at borgeren ikke kan få hjælp på grund af formue, er forkert. Ankestyrelsen har ved denne vurdering lagt vægt på, om den pågældende fortsat ville have haft formue, hvis kommunen havde anvendt § 14, stk. 2.

Det var tilfældet i eksemplet nedenfor, som er en af de 6 sager, der er omtalt i tabel 3.9:

Sag 77 – 21 åriges flytteplaner ikke nærmere undersøgt

Sagen drejer sig om en hjemmeboende ung mand på 21 år. Han siger, at han ikke har råd til at flytte hjemmefra, fordi han ikke har en indtægt. Han har været løsarbejder i Føtex og forsørget af forældrene efter, at han meldte sig ud af ingeniørstudiet i marts 2012. Han har i alt 139.197 kr. som indestående på en bankkonto.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen burde have undersøgt, hvad han skulle bruge på at flytte hjemmefra og starte ny uddannelse, da det er hans planer. Dog ville han alligevel have så meget på kontoen, at der vil være formue efter det fratræk. Afgørelsen er derfor korrekt, selv om kommunen ikke har overvejet at trække fra for eventuelle flytteudgifter.

I nedennævnte sag fandt Ankestyrelsen det ikke sandsynliggjort, at borgeren ville have haft formue i overskud.

Sag 67 – 18 årig, der påbegynder STU forløb

Der er tale om en 18 årig ung mand, der får udbetalt sin børneopsparing på 24.643 kr.

Han er i gang med et STU - forløb. Dette er et skoleforløb for unge med særlige behov på grund af fx ADHD, autisme eller lignende. Hans far oplyser, at borger ikke selvstændigt vil kunne hæve af pengene, og at pengene skal bruges dels til en scooter, som borger skal bruge for at komme til og fra skolen, dels skal de gemmes til borger skal flytte hjemmefra. Det fremgår af kommunens journalark, at borger senere skal bo på skolen, hvor han er STU – elev.

Kommunen har i afgørelsen skrevet, at hvis han indsætter beløbet på en boligopsparing, så vil kommunen kunne se bort fra beløbet som formue.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen burde have foretaget en vurdering efter § 14, stk. 2, hvilket ville være relevant, da det fremgår, at der er planer om, at borger skal flytte og bo på skolen.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at kommunen ikke kan stille krav om, at borgeren skal indsætte et beløb på en boligopsparing for at få beløbet undtaget fra formuereglen. Kommunen burde have foretaget en konkret vurdering af, om der i borgerens situation kan ses bort fra et beløb efter § 14, stk. 2.

Endvidere er sagen ikke tilstrækkelig oplyst, da der mangler dokumentation for, hvad det koster at bo på skolen. Ankestyrelsen finder det sandsynligt, at et beløb på 14.643 kr. ville blive brugt til flytning og etablering. Borger vil herefter ikke have nogen formue. Afgørelsen er således forkert.

Denne afgørelse er korrekt, men kommunen burde have inddraget § 14, stk. 2, i sagsbehandlingen.

Sag 105 – mangler oplysninger om årsagen til, at et ejendoms lån efter flere år endnu ikke er taget i brug af låntagerne

Sagen drejer sig om et samlevende par. De har den 30. april 2013 en fælles konto med i alt 392.055 kr. Kommunen beregner halvdelen af beløbet som formue til borgeren. Det samlevende par har i 2008 taget et prioritetslån i deres ejendom på 290.980 kr. Lånet blev oprettet i begges navne.

Kommunen henviser til **Principafgørelse 125-12**.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen anvender principperne i Principafgørelse 125-12 i den korrekte sammenhæng. Principafgørelsen fastslår, at forbrugslån er formue, når det er udbetalt.

Kommunen burde dog have spurgt de pågældende, hvorfor pengene fra lånet fortsat står på kontoen. Det kan ikke udelukkes, at parret har planer om en renovering af ejendommen, siden lånet er blevet optaget. Det foreligger ikke oplyst. Efter § 14, stk. 2, skal der ses bort fra den del af formuen, der er nødvendig for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard.

Endvidere fremgår det af kontoen, at der er en indbetaling fra 3F den 4. oktober 2012 på 34.597 kr. Kommunen har ikke holdt indbetalingen fra 3F ude af vurderingen af formue.

Ankestyrelsen vurderer, at indbetalingen fra 3F til samleveren kan stamme fra efterlønsbidrag. Det er Ankestyrelsens opfattelse, at kommunen burde have taget stilling til, om indbetalingen skal holdes uden for formueberegningen efter § 4 i bekendtgørelsen om kapitalpensioner mv.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at kommunen har lavet en utilstrækkelig sagsbehandling af sagen. Idet borgeren dog fortsat har formue ved en korrekt anvendelse af § 14, stk. 2, har Ankestyrelsen ikke vurderet sagen forkert.

3.2.4 Formue omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 3 – 5

Ved beregning af formue skal kommunen se bort fra de erstatninger mv., der er nævnt i § 14, stk. 3 – 5.

Formue omfattet af undtagelsen i § 14, stk. 3

Undersøgelsen viser, at kommunerne i 3 sager har foretaget en forkert vurdering af sagen i forhold til bestemmelsen i lovens § 14, stk. 3, idet kommunernes vurdering i ringe grad eller slet ikke har været korrekt, *se tabel 3.10*.

Efter § 14, stk. 3, skal der ved vurdering af formue ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade efter lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, lov om erstatningsansvar eller lov om arbejdsskadesikring.

Tabel 3.10 Er kommunens vurdering af, at formuen ikke er omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 3, om at der ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar eller
- 3) lov om arbejdsskadesikring, korrekt?

	Antal	Procent
I høj grad	124	95
I nogen grad	3	2
I ringe grad	2	2
Nej	1	1
I alt	130	100

Nedenfor er et eksempel på en korrekt afgørelse.

Sag 29 – erstatningsbeløb fra invalidesum (Principafgørelse A-16-00)

Sagen drejer sig om en 41 årig kvinde. Kommunen stopper hendes kontanthjælp, fordi hun har fået udbetalt 244.222 kr. i erhvervsevnetabserstatning fra sin private invalideforsikring. Kommunen henviser til Principafgørelse A-16-00.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse er i overensstemmelse med praksis, idet erstatningstypen svarer til den, der er omtalt i **Principafgørelse A-16-00**.

Det fremgår af Principafgørelse A-16-00, at der ved beregning af ansøgers ret til kontanthjælp ikke kan ses bort fra en invalidesum, udbetalt som erhvervsevnetabserstatning i henhold til en aftale om pensionsforsikring.

Begrundelsen er, at lovbestemmelsen og bekendtgørelsen må anses for udtømmende at opregne de tilfælde, hvor der ved beregning af kontanthjælp kan ses bort fra formue i form af erstatning for tab af erhvervsevne.

Formue omfattet af undtagelsen i § 14, stk. 4

Kommunerne har foretaget en forkert vurdering i 3 sager i forhold til bestemmelsen i lovens § 14, stk. 4, se tabel 3.11.

Tabel 3.11 Er kommunens vurdering af, at formuen ikke er omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 4, om andre tilfælde, hvor der skal ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade, korrekt?

	Antal	Procent
I høj grad	124	95
I nogen grad	3	2
I ringe grad	2	2
Nej	1	1
I alt	130	100

Formue omfattet af undtagelsen i § 14, stk. 5

Undersøgelsen viser, at kommunerne i 4 sager har foretaget en forkert vurdering af sagen i forhold til bestemmelsen i lovens § 14, stk. 5, se tabel 3.12.

Tabel 3.12 Er kommunens vurdering af, at formuen ikke er omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 5, om at kommunen ser bort fra legater, der er fritaget for beskatning efter ligningslovens § 7, nr. 6, og fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt men og ikke økonomisk skade samt ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser, foreninger mv., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. § 7, nr. 22, korrekt?

	Antal	Procent
I høj grad	123	95
I nogen grad	3	2
I ringe grad	3	2
Nej	1	1
I alt	130	100

Nedenfor er et eksempel på en forkert afgørelse.

Sag 16 - identifikationskrav for godtgørelse for varigt mén

Sagen drejer sig om en hjemmeboende mand på 24 år. Pågældende har den 20. februar 2012 ansøgt om kontanthjælp. Pågældende har tidligere modtaget kontanthjælp. Kontanthjælpen blev stoppet i december 2011, da han tog ophold i udlandet.

Pågældende har været udsat for et overfald den 24. august 2008 og en trafikulykke den 5. november 2009. Han har som følge heraf fået udbetalt mén godtgørelse i flere omgange i perioden 9. september 2010 til 29. august 2011, svarende til ca. 350.000 kr.

Pågældende ejer 2 biler, som han har købt i november 2011. Kommunen har bedt borgeren om at fremsende dokumentation for bilernes værdi og dokumentation i form af købekontrakt og finansiering af købet. Borgeren har oplyst, at han ikke kan fremsende dokumentation for bilernes værdi, da de er købt hos private.

Kommunen vurderer, at bilerne har en samlet værdi på 45.100 kr., jf. bilpriser.dk., og at han på ansøgningstidspunktet derfor har en formue, der overskrider formuegrænsen med 35.100 kr.

Ankestyrelsen vurderer, at det må anses for sandsynligt, at bilerne er købt for de penge, som borgeren har modtaget i godtgørelse for varigt mén. Alene i 2011 har borgeren fået udbetalt ca. 220.000 kr. i godtgørelse.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse er forkert. Ankestyrelsen henviser til **Principafgørelse A-6-07** om identifikation og godtgørelse for varigt mén. Det fremgår af Principafgørelsen, at bestemmelsen om formue i aktivloven ikke stiller generelle krav til identifikation af den formue, som skyldes beløb fra de erstatninger mv., der er nævnt i bestemmelsen.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at identifikationskravet er opfyldt i denne sag.

4 Formel vurdering

Ankestyrelsen har vurderet, om kommunerne overholder de formelle sagsbehandlingsregler. Ankestyrelsen har vurderet, hvorvidt det af sagen klart fremgår, hvilken afgørelse kommunen har truffet, med hvilken hjemmel, og om kommunen har partshørt borgeren inden afgørelsen.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at kommunerne som udgangspunkt har styr på forvaltningslovens regler om afgørelsens form, krav til begrundelse og partshøring. 6 afgørelser opfylder imidlertid ikke forvaltningslovens krav om begrundelse. I 4 sager burde der have været partshørt, inden kommunen traf afgørelse.

4.1 Afgørelsens form og begrundelse

Når en kommune træffer en afgørelse om afslag på kontanthjælp, skal borgeren have en meddelelse om det. I 92 procent af sagerne har kommunen givet borgeren en skriftlig afgørelse, mens der i de resterende sager er et skriftligt notat i kommunens journal, se *tabel 4.1*.

Tabel 4.1 Hvilken form har afgørelsen?

	Antal	Procent
Skriftlig afgørelse	119	92
Skriftligt notat i kommunens journal	11	9
Anden form	0	0
I alt	130	101

På grund af afrundinger summerer procenten ikke til 100.

I 96 procent af sagerne er begrundelsen for afgørelsen om afslag god nok. Den skriftlige afgørelse er således i overensstemmelse med forvaltningslovens §§ 22 – 24, mens det skriftlige notat opfylder kravet om, at det skal fremgå, hvilken afgørelse der er truffet med hvilken hjemmel, se *tabel 4.2*.

Tabel 4.2 Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§ 22-24, eller opfylder det skriftlige notat kravet om, at det skal fremgå, hvilken afgørelse der er truffet med hvilken hjemmel?

	Antal	Procent
I høj grad	105	81
I nogen grad	19	15
I ringe grad	4	3
Nej	2	2
Ikke relevant	0	0
I alt	130	101

På grund af afrundinger summerer procenten ikke til 100.

I 6 sager er afgørelsen mangelfuldt begrundet, idet den i ringe grad eller slet ikke opfylder begrundelseskravene. Én af afgørelserne er mangelfuldt begrundet, fordi det ikke fremgår, hvorfor borgeren først har ret til kontanthjælp fra 1. maj 2013 men ikke fra ansøgningstidspunktet 4. april 2013.

De resterende 5 sager indeholder mangelfulde begrundelser, fordi kommunen ikke har henvist til § 14 i afgørelsen eller angivet § 14 i det skriftlige notat om, hvilken afgørelse der er truffet og med hvilken hjemmel.

2 af de 5 sager er sag 03 og sag 07, som er omtalt i kapitel 3.1. Oplysningsgrundlaget i de 2 sager er mangelfuldt, og afgørelserne er derfor forkerte af den grund.

Undersøgelsen viser, at kommunerne er gode til at give korrekt klagevejledning i afgørelserne, se *tabel 4.3*.

Tabel 4.3 Er klagevejledningen korrekt?

	Antal	Procent
I høj grad	19	15
I nogen grad	102	79
I ringe grad	0	0
Nej	0	0
Ikke relevant	9	7
I alt	130	101

På grund af afrundinger summerer procenten ikke til 100.

I 79 procent af sagerne er klagevejledningen kun korrekt i nogen grad. Det skyldes hovedsageligt, at kommunen i forhold til klagefristen på 4 uger ikke har angivet, hvornår kontortid ophører, og at klage skal være indgivet inden dette tidspunkt.

Ankestyrelsen skal bemærke, at klagefristen normalt udløber ved ophør af kontortiden på dagen, hvor de 4 uger er udløbet. Kommunen skal derfor også oplyse borgeren om, hvornår kontortiden ophører. Ankestyrelsen henviser til Ankestyrelsens pjece "At skrive en afgørelse", som kan findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

4.2 Partshøring

I denne undersøgelse har det i 78 procent af sagerne, svarende til 101 sager, ikke været aktuelt at foretage partshøring. Det skyldes især, at borgeren selv har fremskaffet relevante oplysninger om sin økonomiske situation, eventuelt på anmodning fra kommunen. Borgeren er dermed bekendt med det grundlag, som kommunen træffer afgørelse efter. Blandt de øvrige 29 sager, har kommunerne partshørt borgeren i 26 sager, se *tabel 4.4*.

Tabel 4.4 Har der været foretaget partshøring?

	Antal	Procent
Ja	26	20
Nej	3	2
Partshøring er ikke aktuel	101	78
I alt	130	100

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen burde have partshørt borgeren i 3 sager.

En af sagerne er sag 16, som Ankestyrelsen vurderer ikke er i overensstemmelse med regler og praksis, se kapitel 3.2.4. Denne sag drejer sig om en borger, der ejer 2 biler, som han har købt i november 2011. Kommunen beder borgeren om at fremsende dokumentation for bilernes værdi og dokumentation i form af købekontrakt og finansiering af købet. Borgeren oplyser, at han ikke kan fremsende dokumentation for bilernes værdi, da de er købt hos private.

Kommunen vurderer, at bilerne har en samlet værdi på 45.100 kr. Kommunen har vurderet bilerne ud fra oplysninger på hjemmesiden bilpriser.dk.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen burde have partshørt borgeren over de indhentede oplysninger om bilernes værdi, som kommunen har lagt til grund for afgørelsen.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at den manglende partshøring i de øvrige 2 sager efter en konkret vurdering ikke har så væsentlig betydning for afgørelsen, at partshøring ville have ført til et andet resultat. Afgørelserne er derfor gyldige.

Årsagen er, at der ikke er anledning til at tvivle på, at borgeren har formue, der kan dække det økonomiske behov.

De 2 sager vedrører situationer, hvor kommunerne har kontaktet andre for at få oplysninger om borgernes forhold.

Det ene tilfælde vedrører en situation, hvor en kommune har kontaktet et boligselskab for at indhente oplysninger om, hvorvidt borgeren har fået en udbetaling for tidligere betalt indskud.

Det andet tilfælde vedrører en kommune, der kontakter borgerens pensionselskab for at få oplyst, om borgeren har mulighed for at tilbagekøbe sin pensionsordning.

Ankestyrelsen vurderer, at afgørelserne er gyldige på trods af den manglende partshøring, idet der ikke er grund til at betvivle de indhentede oplysninger.

Bilag 1 Metode og baggrund

1.1 Generelt om praksisundersøgelser

Lovgivningsmæssigt grundlag

Ankestyrelsen har pligt til på landsplan at koordinere, at afgørelser, som kan indbringes for Ankestyrelsen eller Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, træffes i overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Om lovgrundlaget henvises til kapitel 11 i lovbekendtgørelse nr. 983 af 8. august 2013 om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) og §§ 42-46 i Social- og Integrationsministeriets bekendtgørelse nr. 722 af 19. juni 2013 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Ankestyrelsen har ansvaret for praksiskoordineringen på landsplan. Praksisundersøgelser er et redskab, som benyttes til at belyse om myndighedernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen og at sikre ensartethed og ligebehandling på landsplan. I de tilfælde, hvor undersøgelserne afdækker fejl og mangler i sagsbehandlingen, giver praksisundersøgelserne et grundlag for at målrette den fremadrettede vejledningsindsats.

Praksisundersøgelsen skal behandles på et kommunalbestyrelsesmøde i de medvirkende kommuner i henhold til retssikkerhedslovens § 79 a. Bestemmelsen præciserer det kommunalpolitiske ansvar for at følge op på resultatet af praksisundersøgelser og understreger kommunalbestyrelsernes ansvar for at sikre retssikkerhed i kommunerne.

Legalitetsvurdering

Ved en praksisundersøgelse indkalder Ankestyrelsen et antal sager, en stikprøve og foretager en gennemgang af disse med henblik på legalitetsvurdering.

Legalitetsvurderingen indebærer dels en materiel vurdering af afgørelsernes rigtighed i forhold til lovgivning og Ankestyrelsens praksis, dels en formel vurdering af sagerne i forhold til forvaltningsretlige regler og de særlige sagsbehandlingsregler.

1.2 Udvalgelse af sager

Afslagssager

Kommunerne er blevet bedt om at indsende sager, hvor kommunen har givet afslag på ansøgning om kontanthjælp på grund af, at ansøger havde formue. Undersøgelsen omfatter ansøgere i alle aldersgrupper, hvilket vil sige personer i aldersgruppen 18-65 år.

De deltagende kommuner

I alt 14 kommuner har deltaget i praksisundersøgelsen. De involverede kommuner er blevet bedt om at indsende et forskelligt antal sager. Dette for at sikre, at undersøgelsen omfatter et tilstrækkeligt antal sager.¹

København og Aarhus kommuner er bedt om at indsende henholdsvis 20 og 15 sager.

Følgende kommuner er blevet bedt om at indsende 10 sager: Favrskov, Frederikssund, Herlev, Hvidovre, Køge, Lolland, Nordfyn, Odsherred, Skanderborg, Syddjurs og Sønderborg.

Følgende kommuner er blevet bedt om at indsende 5 sager: Dragør og Solrød.

Færre sager

Ikke alle kommunerne har indsendt det antal sager, som de er blevet bedt om. Ankestyrelsen har anmodet om at få tilsendt 155 sager, men har modtaget 137. Af disse sager er 7 udgået af undersøgelsen, fordi de ikke opfylder kriterierne for udvælgelse af sager til undersøgelsen.

Der er forskellige årsager til, at sagerne er udgået. I 2 tilfælde fremgår det af sagen, at borgeren er bevilget kontanthjælp. Derudover er der en sag, hvor kommunen endnu ikke har truffet afgørelse, en anden sag hvor borgeren frafalder ansøgningen om kontanthjælp, og en tredje sag hvor borgeren klager over kommunens afgørelse.

¹ Erfaringer fra tidligere praksisundersøgelser viser, at mindre mv. kommuner ikke altid har det ønskede antal sager til brug for undersøgelsen. Dermed kan det samlede sagsgrundlag blive mindre end forudsat ved undersøgelsens iværksættelse. For at imødegå dette problem, er det indkaldte sagsantal i denne praksisundersøgelse graderet ud fra en forventning om kommunernes samlede sagsmængde på området..

Et par sager fra samme kommune er udgået, fordi Ankestyrelsen er i tvivl om, hvorvidt ansøgerne i øvrigt tilhører personkredsen, der kan modtage kontanthjælp. Ankestyrelsen vil tage kontakt til den pågældende kommune.²

En af årsagerne er til at nogle kommuner har indsendt færre sager end forventet, er at de pågældende kommuner ikke har truffet det udbedte antal afgørelser i perioden.

Flere kommuner har oplyst, at en af årsagerne til det lave antal afgørelser kan være, at kommunernes råd og vejledning har medført, at nogle borgere med formue har undladt at ansøge, hvis borgerne herefter selv har vurderet, at de ville få et afslag, hvis de ansøgte om hjælp.

En anden årsag er, at enkelte kommuner ikke har en særlig registrering af afgørelser, hvor der gives afslag på kontanthjælp på grund af formue. Den manglende registrering har i et tilfælde medført, at en kommune alene har sendt de sager, som de har fundet ud fra hukommelse eller interne optegnelser. I en anden kommune har konsekvensen været, at kommunen slet ikke har indsendt sager til brug for undersøgelsen.

De kommuner, der deltager i praksisundersøgelsen, indgår i en treårs-plan om medvirken i Ankestyrelsens praksisundersøgelser. Treårs-planen bygger på en inddeling af samtlige kommuner i tilnærmelsesvis tre lige store grupper. Hver gruppe indgår hvert tredje år i praksisundersøgelserne, det vil sige at kommunerne i denne undersøgelse er udvalgt blandt den tredjedel af kommunerne, som er udtaget til at kunne deltage i praksisundersøgelser i 2013.

1.3 Måleskema og vurderingsgrundlag

Måleskema

I forbindelse med Ankestyrelsens vurdering af de indsendte sager, er anvendt et måleskema, hvor der indgår de målelementer, som er relevante for praksisundersøgelsen. For at give mulighed for et mere nuanceret billede af sagsbehandlingen og grundlag for en bedre tilbagemelding til kommunerne, er der så vidt muligt anvendt graduerede svarmuligheder i vurderingerne, *jf. bilag X Måleskema*.

Ankestyrelsen fremsender de udfyldte måleskemaer til den enkelte kommune med styrelsens vurderinger i forbindelse med afrapportering af praksisundersøgelsen.

Relevante sagsakter

Kommunerne er blevet bedt om at indsende samtlige relevante akter i sagerne, herunder også journalnotater samt informationsmateriale, der er udleveret til borgeren af kommunen. Ankestyrelsen har bedt kommunerne om at være særligt opmærksomme på

² De sager der er udgået, er sager fra Skanderborg, Nordfyn, Dragør og Odsherred.

at indsende akter fra hele forløbet af sagsbehandlingen, herunder ældre relevante akter af betydning for afgørelsen.

Det er ved undersøgelsen lagt til grund, at samtlige sagsakter er modtaget, og at Ankestyrelsen derfor kan bedømme sagen på samme grundlag, som kommunen har haft.

Ankestyrelsen har ikke efterfølgende rettet henvendelse til kommunen om eventuelle manglende akter. Sagerne er alene bedømt ud fra de dokumenterede oplysninger.

Ankestyrelsen har bedt kommunerne om at indsende de nyeste sager. Sagerne er indkaldt den 17. juni 2013, og undersøgelsen omfatter de nyeste afgørelser truffet op til den 10. maj 2013.

Vurderingskriterier

De enkelte sager er blevet vurderet ud fra, om de samlet set er afgjort i overensstemmelse med gældende lovgivning og praksis.

Der er tale om en stikprøve, som omfatter et mindre antal sager fra hver af de deltagende kommuner. Formålet er dermed ikke at vurdere praksis i den enkelte kommune.

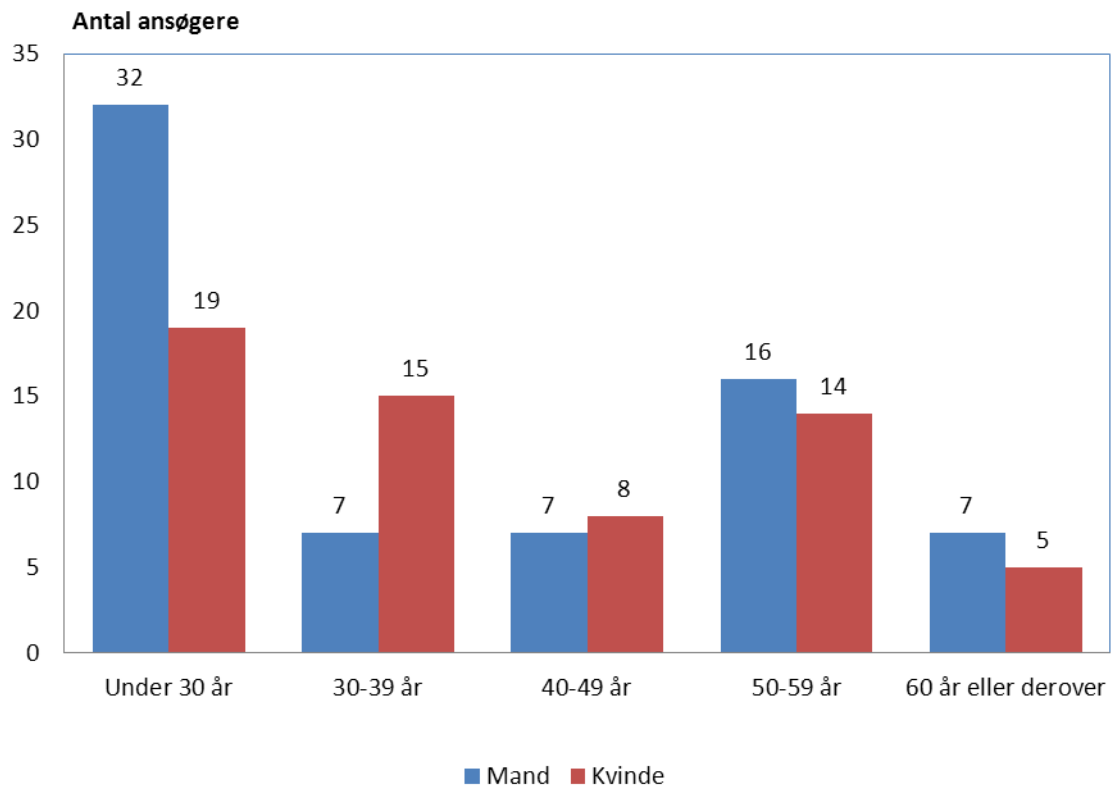
1.4 Køn og aldersfordelingen i undersøgelsen

I alt indgår der 130 sager i praksisundersøgelsen. Køn og aldersfordelingen fremgår nedenfor af figur 1.

Der er lidt flere mænd end kvinder i undersøgelsen. 53 procent er således mænd (69 personer), mens 47 procent er kvinder (61 personer).

Over en tredjedel af ansøgerne i undersøgelsen er under 30 år. I denne aldersgruppe er 32 mænd og 19 kvinder. I aldersgruppen 40-49 år var der sammenlagt 15 ansøgere og i aldersgruppen på 60 år og derover i alt kun 12.

Figur.1 Antal ansøgere, der har fået afslag på kontanthjælp på grund af formue, opgjort efter alder og køn.

Bilag 2 Kommunefordelte resultater

Tabel 2.1 Sagens afgørelse fordelt på kommuner.

	Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	Nej, afgørelsen ville blive ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag	I alt
Aarhus	13	2	15
Dragør	1		1
Favrskov	8	2	10
Herlev	6	4	10
Hvidovre	10		10
København	20		20
Køge	7		7
Lolland	10		10
Nordfyn	7	1	8
Odsherred	6	1	7
Skanderborg	6	3	9
Solrød	3		3
Syddjurs	9	1	10
Sønderborg	10		10
I alt	116	14	130

Tablet 2.2 Oplysningsgrundlagets tilstrækkelighed fordelt på kommuner.

Kommune	Ingen oplysninger mangler	Enkelte mindre oplysninger mangler	Flere og/eller væsentlige oplysninger mangler	Afgørende oplysninger mangler	I alt
Aarhus	8	6	1		15
Dragør	1				1
Favrskov	5	3	2		10
Herlev	7	1	2		10
Hvidovre	6	4			10
København	15	5			20
Køge	4	3			7
Lolland	9	1			10
Nordfyn	6	2			8
Odsherred	6	1			7
Skanderborg	2	5	1	1	9
Solrød	2	1			3
Syddjurs	7	2	1		10
Sønderborg	6	4			10
I alt	84	38	7	1	130

Bilag 3 Regelgrundlag

Uddrag af lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 190 af 24. februar 2012

Formue

§ 14. Kommunen kan ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr., for ægtefæller 20.000 kr.

Stk. 2. Der ses desuden bort fra den del af en formue, der er nødvendig for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Stk. 3. Der skal tillige ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar eller
- 3) lov om arbejdsskadesikring.

Stk. 4. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilke andre tilfælde der skal ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade.

Stk. 5. Kommunen ser endvidere bort fra legater, der er fritaget for beskatning efter ligningslovens § 7, nr. 6, og fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt men og ikkeøkonomisk skade samt ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser, foreninger m.v., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, nr. 22.

Kapitalpensioner m.v.

§ 15. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler for, i hvilke tilfælde der ses bort fra formue i form af kapitalpensioner, anden opsparring, der er beregnet til fratræden fra arbejdsmarkedet, og livsforsikringer m.v. med tilbagekøbsret.

Bekendtgørelse om tilfælde, hvor udbetalte erstatninger for tab af erhvervsevne ikke har indflydelse på retten til hjælp

Efter §§ 14, stk. 4, og 94, stk. 4, i lov nr. 455 af 10. juni 1997 om aktiv socialpolitik, jf. lov nr. 262 af 6. maj 1998, som senest ændret ved lov nr. 474 af 1. juli 1998 om integration af udlændinge i Danmark, fastsættes følgende:

§ 1. Ved ydelse af hjælp efter aktivlovens kapitel 4 ser kommunen bort fra formue, som skyldes erstatning for tab af erhvervsevne, der er udbetalt som følge af personskade efter:

- 1) lov om erstatning for vaccinationsskader,
- 2) lov om patientforsikring,
- 3) lov om lægemiddelskader,
- 4) cirkulære om statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering,
- 5) lov om erstatning til skadelidte værnepligtige m.fl.,
- 6) bestemmelser for ansættelse og aflønning af personel ansat på kontrakt i Beredskabskorpset i forbindelse med humanitært hjælpearbejde eller
- 7) bekendtgørelse om, i hvilket omfang personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse er omfattet af reglerne i lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

§ 2. Kommunen træffer ikke afgørelse om tilbagebetaling af hjælp, når den, der har modtaget hjælpen, senere får udbetalt en erstatning for tab af erhvervsevne efter:

- 1) lov om erstatning for vaccinationsskader,
- 2) lov om patientforsikring,
- 3) lov om lægemiddelskader,
- 4) cirkulære om statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering,
- 5) lov om erstatning til skadelidte værnepligtige m.fl.,
- 6) bestemmelser for ansættelse og aflønning af personel ansat på kontrakt i Beredskabskorpset i forbindelse med humanitært arbejde eller
- 7) bekendtgørelse om, i hvilket omfang personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse er omfattet af reglerne i lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

§ 3. Bekendtgørelsen træder i kraft den 2. september 1998 og har virkning for den del af en erhvervsevnetabserstatning,

- 1) der ikke i medfør af kommunens afgørelse efter § 14, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik, og før 1. juli 1998 § 39 i lov om social bistand, er anvendt til forsørgelse i stedet for løbende kontanthjælp inden tidspunktet for denne bekendtgørelses ikrafttræden, eller
- 2) for hvilken kommunalbestyrelsen inden tidspunktet for bekendtgørelsens ikrafttræden har truffet beslutning om tilbagebetaling efter § 94, stk. 1, jf. § 95, i lov om aktiv socialpolitik og før 1. juli 1998 § 26, stk. 1, nr. 4, jf. § 27, i lov om social bistand, såfremt beløbet ikke er forfaldet.

Bekendtgørelse om kapitalpensioner mv.

I medfør af § 15 i lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 190 af 24. februar 2012 fastsættes følgende:

§ 1. Kommunen ser i en sammenhængende periode på 6 måneder (karensperioden) bort fra formue i form af kapitalpensioner, anden opsparing, der er beregnet til fratræden fra arbejdsmarkedet, og livsforsikringer m.v. med tilbagekøbsret. Tidspunktet regnes fra ansøgningen om hjælp efter lovens § 11.

Stk. 2. Karensperioden afbrydes, hvis der i en måned ikke udbetales kontanthjælp, og udbetalingen af kontanthjælp herefter genoptages som følge af, at der foreligger en ny ændring af ansøgerens forhold. Genoptages kontanthjælpen, uden at der foreligger en ændring af ansøgerens forhold, er den sammenhængende periode ikke afbrudt, men den periode, hvori der ikke er udbetalt kontanthjælp, medregnes ikke ved opgørelsen af karensperioden.

§ 2. Kommunen ser efter udløbet af karensperioden bort fra formue i form af kapitalpension m.v., jf. § 1, stk. 1, som ikke overstiger 50.000 kr., for ægtefæller 100.000 kr., før afgifter efter pensionsbeskatningsloven samt gebyrer o.l.

§ 3. Kommunen ser bort fra en persons og en ægtefælles formue i form af det udbetalte samlede indestående på den særskilte SP-konto for personer, der samtidig med, at de modtager kontanthjælp eller starthjælp,

1) har benyttet den særlige mulighed for at anmode om at få udbetalt det samlede indestående på deres SP-konto efter § 17 j, stk. 7-9, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, eller

2) har fået udbetalt det samlede indestående på deres SP-konto uden anmodning efter § 17 j, stk. 11, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 2. Når en person omfattes af stk. 1 og dennes ægtefælle ikke har modtaget hjælp efter § 25 i 6 sammenhængende måneder efter udbetalingen af indestændet på deres SP-konto, skal kommunen ikke længere se bort fra formue omfattes af stk. 1.

§ 4. Kommunen ser bort fra en persons og en ægtefælles formue i form af udbetalte efterlønsbidrag og fleksydelsesbidrag for personer, der samtidig med, at de modtager kontanthjælp, har fået udbetalt efterlønsbidrag eller fleksydelsesbidrag kontant og skattefrit efter anmodning i perioden fra og med den 2. april 2012 til og med den 1. oktober 2012 efter § 6 i lov nr. 1365 af 28. december 2011 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og flere andre love eller § 3 i lov nr. 1367 af 28. december 2011 om ændring af lov om fleksydelse.

Stk. 2. Når en person omfattes af stk. 1 og dennes ægtefælle ikke har modtaget hjælp efter § 25 i 6 sammenhængende måneder efter udbetalingen af indbetalte

efterlønsbidrag og fleksydelsesbidrag, skal kommunen ikke længere se bort fra formue omfattet af stk. 1.

§ 5. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. april 2012.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 55 af 27. januar 1998 om kapitalpensioner m.v. ophæves.

Bilag 4 Principafgørelser

De nævnte Principafgørelser kan læses i deres helhed i Ankestyrelsens Principdatabase på www.ast.dk.

Principafgørelser om anvendelsen af aktivlovens § 14 - omtalt i rapporten

Principafgørelse A-16-00

Der kunne ved beregningen af ansøgers ret til kontanthjælp ikke ses bort fra en invalidesum, udbetalt som erhvervsevnetabserstatning i henhold til en aftale om pensionsforsikring.

Begrundelsen var, at lovbestemmelsen og bekendtgørelsen måtte anses for udtømmende at opregne de tilfælde, hvor der ved beregning af kontanthjælp kunne ses bort fra formue i form af erstatning for tab af erhvervsevne.

Principafgørelse A-25-04

Ved opgørelse af formue, som står på ansøgerens bankkonto, skal beløb, der omkring opgørelsestidspunktet er modtaget til dækning af leveomkostninger, ikke indgå i formuen, men betragtes som indtægt.

Principafgørelse A-35-04

Salg af et formuegode i form af bil kunne ikke betragtes som en indtægt i aktivlovens forstand, men skulle anses for at være formue med mindre kontanthjælpsmodtagerens fortjeneste ved salget af skattevæsenet blev betragtet som en indtægt ved selvstændig virksomhed.

Principafgørelse A-6-07

En kommune var ikke berettiget til at standse kontanthjælpen for en mand, der havde en formue på 225.000 kr. Ankestyrelsen fandt det sandsynliggjort, at mandens formue på 225.000 kr. skyldtes, at han nogle år forinden havde fået udbetalt beløbet som en godtgørelse for varigt mén.

Der blev lagt vægt på, at bestemmelsen om formue i aktivloven ikke stiller generelle krav til identifikation af den formue, som skyldes beløb fra de erstatninger m.v., der er nævnt i bestemmelsen.

Principafgørelse 173-10

Kommunen havde ret til afslå at udbetale kontanthjælp med den begrundelse, at ansøgeren havde hævet en formue på 90.000 kr. inden for kortere tid uden at kunne godtgøre sine oplysninger om forbruget.

Principafgørelse 61-11

Kommunen havde ret til at afslå at yde kontanthjælp til en person, der havde en formue på over 10.000 kr.

Borgeren havde samtidig med ansøgningen om kontanthjælp overført et beløb fra sin bankkonto for at indfri privat gæld. Der forelå dog ikke nogen dokumentation for en låneaftale og heller ikke dokumentation for, at gælden var forfalden.

Der var en sådan tidsmæssig sammenhæng mellem ansøgningen om kontanthjælp og overførslen af penge, at formuen ikke kunne anses for reelt at være forbrugt.

Principafgørelse 125-12

Principafgørelsen fastslår:

Forbrugslån er formue, når det er udbetalt

En person, der har formue, har ikke samtidig ret til kontanthjælp. Et forbrugslån sidestilles med formue, når lånet er udbetalt og beløbet indgået på personens bankkonto. Disponible pengebeløb, der stammer fra lån, anses efter Ankestyrelsens praksis som formue.

Afgørelsen betyder ikke, at kommunen kan pålægge en kontanthjælpsmodtager at optage lån til forsørgelse.

En kontanthjælpsmodtager, der får udbetalt et forbrugslån, har oplysningspligt over for kommunen om lånet

En person, der optager et forbrugslån og samtidig modtager kontanthjælp, har oplysningspligt over for kommunen. Undladelse heraf medfører tilbagebetalingskrav. Kommunen skal vejlede personen om, hvad oplysningspligten indebærer.

Kommunen har opfyldt sin vejledningspligt

Kommunen har opfyldt sin vejledningspligt i forhold til betydningen af at tage et forbrugslån, hvis kommunen har udleveret en orientering (for eksempel bilaget til KL's blanket: "Ansøgning om hjælp til forsørgelse efter lov om aktiv socialpolitik") til kontanthjælpsmodtageren, hvoraf det fremgår, at ændringer i blandt andet indtægts- og formueforhold skal oplyses til kommunen, og at undladelse af at oplyse kan medføre krav om tilbagebetaling. Endvidere redegøres for, hvad formue er, herunder at det blandt andet er kontantbeholdning og indestående i bank eller sparekasse.

Oversigt over øvrige Principafgørelser om anvendelsen af aktivlovens § 14

Principafgørelse 18-13

Principafgørelse 149-12

Principafgørelse 125-12

Principafgørelse 215-11

Principafgørelse 62-11

Principafgørelse 61-11

Principafgørelse 39-11

Principafgørelse 173-10

Principafgørelse 5-10

Principafgørelse 166-09

Principafgørelse A-21-07

Principafgørelse A-6-07

Principafgørelse A-13-06

Principafgørelse A-45-05

Principafgørelse A-33-05

Principafgørelse A-35-04

Principafgørelse A-34-04

Principafgørelse A-25-04

Principafgørelse A-45-02

Principafgørelse A-44-02

Principafgørelse A-43-02

Principafgørelse A-42-02

Principafgørelse A-25-02

Principafgørelse A-44-01

Principafgørelse A-16-00

Principafgørelse O-9-99

Principafgørelse O-32-98

Principafgørelse O-109-97

Principafgørelse O-80-97

Principafgørelse O-26-96

Principafgørelse O-100-94

Principafgørelse O-31-94

Principafgørelse O-96-93

Bilag 5 Indkaldelsesbrev

X kommune.

Til chefen for forvaltningen med ansvar for afgørelser om kontanthjælp.

Praksisundersøgelse om kontanthjælp og formue

Ankestyrelsen gennemfører i 2013 en praksisundersøgelse om afslag på kontanthjælp på grund af ansøgers formue og anmoder hermed xx kommune om at deltage i undersøgelsen.

Deltagelse i praksisundersøgelsen medfører, at kommunen

senest mandag den 17. juni 2013

bedes indsende x **sager** til Ankestyrelsen, hvor kommunen har givet afslag på kontanthjælp på grund af ansøgers formue.

Ankestyrelsen er opmærksom på, at det i nogle tilfælde kan være nødvendigt, at skulle finde sagerne frem manuelt. Derfor er fristen i undersøgelsen for indsendelse af sager forlænget med 2 uger, for at afsætte tid til denne proces.

Kontaktperson i kommunen

Af hensyn til den fremtidige dialog om praksisundersøgelsen skal Ankestyrelsen bede om, at der udpeges en kontaktperson i kommunen hurtigst muligt. Navn, e-mail, og tlf.nr. bedes indberettet til Ankestyrelsen på analyse@ast.dk Der bedes henvist til j. nr. 0000549-13.

Undersøgelsens fokus

Fokus i undersøgelsen vil være, hvorvidt § 14, jf. seneste lovbekendtgørelse nr. 190 af 24. februar 2012, er overholdt.

Aktivlovens § 14 er gengivet nedenfor.

Formue

§ 14. Kommunen kan ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr., for ægtefæller 20.000 kr.

Stk. 2. Der ses desuden bort fra den del af en formue, der er nødvendig for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Stk. 3. Der skal tillige ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar eller
- 3) lov om arbejdsskadesikring.

Stk. 4. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilke andre tilfælde der skal ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade.

Stk. 5. Kommunen ser endvidere bort fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt mén og ikke-økonomisk skade samt ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser, foreninger m.v., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, nr. 22.

Hvilke sager indkaldes?

Ankestyrelsen skal anmode kommunen om:

- at indsende x **sager** hvor der er givet afslag på kontanthjælp og hvor afslaget er begrundet med ansøgers formue.

Udvælgelse af sager

For at sikre en tilfældig udvælgelse af sagerne, skal kommunen udvælge sagerne således, at første sag vedrører den nyeste afgørelse truffet før 10. maj 2013 om afslag på anmodning om kontanthjælp, hvor begrundelsen er ansøgers formue, den anden sag vedrører den næstnyeste afgørelse før 10. maj 2013 og så fremdeles, indtil det relevante antal sager er fundet. Afgørelserne skal være truffet efter de gældende regler i Lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 190 af 24. februar 2012.

Sagerne må **ikke** være anket og videresendt til nævnet med henblik på behandling.

Samtlige akter i sagerne bedes indsendt. Vi beder kommunen være særlig opmærksom på at indsende akter fra **hele forløbet** af sagsbehandlingen, herunder oplysninger i fortegnelser over akter, der kan være relevante for sagen. Foreligger der sagsakter elektronisk, bedes disse udskrevet og medsendt sagen.

Vi henleder opmærksomheden på, at vi ved undersøgelsen vil lægge til grund, **at vi har modtaget samtlige sagsakter**, og at vi derfor kan bedømme sagen på samme grundlag, som kommunen har haft. Det kan således ikke forventes, at vi efterfølgende retter henvendelse til kommunerne om eventuelle manglende akter, hvilket kan få negativ indflydelse på vores vurdering af kommunens afgørelse.

Akterne bedes indsendt i kopi, idet akterne ikke vil blive returneret. Det er ikke nødvendigt, at anonymisere akterne. Alle akter makuleres efter den endelige afrapportering af undersøgelsen.

Sagerne bedes **indsendt samlet**. Alle sagsakter skal indsendes pr. post.

Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen gennemføres i 15 udvalgte kommuner, og der indkaldes i alt 155 sager. En samlet oversigt over de kommuner, der deltager i undersøgelsen, fremgår af vedlagte bilag.

Offentliggørelse af resultater

Ankestyrelsen vil give en konkret tilbagemelding på de enkelte sager, når den foreløbige afrapportering sendes til kommunerne. Udvalgte hovedresultater vil eventuelt blive offentliggjort på kommuneniveau.

Det er vores forventning, at resultaterne fra undersøgelsen vil blive sendt i høring hos de deltagende kommuner i 4. kvartal 2013. Den endelige rapport om undersøgelsen vil herefter blive offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside.

Det bemærkes i øvrigt, at de praksisundersøgelser, som kommunen deltaget i, skal forelægges kommunalbestyrelsen i et møde, jf. retssikkerhedslovens § 79 a.

Ankestyrelsen skal endvidere henlede opmærksomheden på, at Ankestyrelsen kan beslutte, at kommunalbestyrelsen skal orientere styrelsen om kommunalbestyrelsens behandling, herunder om, hvilke foranstaltninger undersøgelsens resultater har givet anledning til. Styrelsen kan fastsætte en frist for denne orientering, jf. retssikkerhedslovens § 79 a, stk. 2.

Undersøgelsens baggrund

Undersøgelsen sker som led i Ankestyrelsens forpligtelse efter retssikkerhedsloven til på landsplan at koordinere, at afgørelser, som kan indbringes for Ankestyrelsen, de sociale nævn og beskæftigelsesankenævne, træffes i overensstemmelse med lovgivningen.

Yderligere information om Ankestyrelsens praksisundersøgelser findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk under praksisundersøgelser.

Eventuelle spørgsmål vedrørende indsendelse af sagerne bedes rettet til Maria Teresa Raaschou-Jensen på tlf. 33 41 13 62, e-mail: mtr@ast.dk eller til Finn Hess på tlf. 33 41 14 44, e-mail: analyse@ast.dk.

Med venlig hilsen

Finn Hess

Bilag 1

Kommuner, der deltager i praksisundersøgelsen om kontanthjælp og formue:

Aarhus
Dragør
Favrskov
Frederikssund
Herlev
Hvidovre
København
Køge
Lolland
Nordfyn
Odsherred
Skanderborg
Solrød
Syddjurs
Sønderborg

Bilag 6 Måleskema

Identifikation af sagen

Kommune _____

Kommune nr. _____

Sagsnr. _____

Sagsbehandler (Initialer) _____

1. Grundoplysninger

1.1 Borgerens fødselsdato

Dato: dd.mm.åååå

1.2 Køn

- (1) Mand
- (2) Kvinde

2. Oplysninger om kommunens afgørelse

2.1. Dato for kommunens afgørelse?

Dato: dd.mm.åååå

- (1) Dato _____
- (2) Uoplyst
- (3) Tvivlsomt

2.1 Bemærkninger

2.2. Hvad går kommunens afgørelse ud på?

Der kan sættes flere krydser

- (1) Afslag på kontanthjælp fordi ansøger har formue
- (2) Afslag på kontanthjælp fordi ansøgers ægtefælle har formue
- (3) Andet
- (4) Ikke relevant:

2.2 Bemærkninger

2.3. Hvilket sagsforløb ligger forud for kommunens afgørelse om afslag på kontanthjælp?

Der kan sættes flere krydser

- (1) Ansøger var i et forløb med kontanthjælp
- (2) Ansøgers ægtefælle var i et forløb med kontanthjælp
- (3) Ny ansøgning om kontanthjælp fra ansøger
- (4) Andet
- (5) Ikke relevant

2.3 Bemærkninger

2.4. Hvilken type formue har kommunen lagt til grund for afgørelsen om afslag på kontanthjælp?

Der kan sættes flere krydser

- (1) 1. Kontant pengebeløb
- (2) 2. Kontant pengebeløb pga. udbetalt lån, herunder forbrugslån
- (3) 3. Kontant pengebeløb pga. efterbetalte offentlige ydelser
- (4) 4. Friværdi i bolig
- (5) 5. Værdipapirer
- (6) 6. Andet
- (7) 7. Ikke relevant

2.4 Bemærkninger

3. Den materielle vurdering af kommunens afgørelse

3.1. Er afgørelsen samlet set rigtig?

- (1) 1. Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis
- (2) 2. Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag

3.1 Bemærkninger

3.2. I hvilket omfang er sagen oplyst?

- (1) 1. Ingen oplysninger mangler
- (2) 2. Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler
- (3) 3. Flere og/eller væsentlige oplysninger mangler
- (4) 4. Afgørende oplysninger mangler

3.2 Bemærkninger

3.3. Er kommunens vurdering af, at ansøger ikke kan modtage kontanthjælp på grund af formue efter § 14, stk. 1, korrekt?

- (1) 1. I høj grad
- (2) 2. I nogen grad
- (3) 3. I ringe grad
- (4) 4. Nej

3.3 Bemærkninger

3.3.a Er kommunens vurdering af, at der skal ses bort fra beløb op til 10.000 kr./20.000 kr. efter § 14, stk. 1, 2. pkt., korrekt?

- (1) 1. I høj grad
- (2) 2. I nogen grad
- (3) 3. I ringe grad
- (4) 4. Nej

3.3.a Bemærkninger

3.4. Er kommunens vurdering af, at formuen ikke er omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 2, om at der ses bort fra den del af en formue, der er nødvendig for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder, korrekt?

- (1) 1. I høj grad
- (2) 2. I nogen grad
- (3) 3. I ringe grad
- (4) 4. Nej

3.4 Bemærkninger

3.5. Er kommunens vurdering af, at formuen ikke er omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 3, om at der ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,**
- 2) lov om erstatningsansvar eller**
- 3) lov om arbejdsskadesikring, korrekt?**

- (1) 1. I høj grad
- (2) 2. I nogen grad
- (3) 3. I ringe grad
- (4) 4. Nej

3.5 Bemærkninger

3.6. Er kommunens vurdering af, at formuen ikke er omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 4, om andre tilfælde, hvor der skal ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade, korrekt?

- (1) 1. I høj grad
- (2) 2. I nogen grad
- (3) 3. I ringe grad
- (4) 4. Nej

3.6 Bemærkninger

3.7. Er kommunens vurdering af, at formuen ikke er omfattet af undtagelserne i § 14, stk. 5, om at kommunen ser bort fra legater, der er fritaget for beskatning efter ligningslovens § 7, nr. 6, og fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt men og ikke økonomisk skade samt ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser, foreninger m.v., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, nr. 22, korrekt?

- (1) 1. I høj grad
- (2) 2. I nogen grad
- (3) 3. I ringe grad
- (4) 4. Nej

3.7 Bemærkninger

4. Vurdering af formelle regler i øvrigt

4.1. Hvilken form har afgørelsen?

- (1) 1. Skriftlig afgørelse
- (2) 2. Skriftligt notat i kommunens journal
- (3) 3. Anden form

4.1 Bemærkninger

4.2. Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§ 22-24, eller opfylder det skriftlige notat kravet om, at det skal fremgå, hvilken afgørelse der er truffet med hvilken hjemmel?

- (1) 1. I høj grad
- (2) 2. I nogen grad
- (3) 3. I ringe grad
- (4) 4. Nej
- (5) 5. Ikke relevant

4.2 Bemærkninger

4.3. Er klagevejledningen korrekt?

- (1) 1. I høj grad
- (2) 2. I nogen grad
- (3) 3. I ringe grad
- (4) 4. Nej
- (5) 5. Ikke relevant

4.3 Bemærkninger

4.4. Har der været foretaget partshøring?

- (1) 1. Ja
- (2) 2. Nej
- (3) 3. Partshøring er ikke aktuel

4.4 Bemærkninger

4.5. Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger om formaliteten?

- (1) 1. Ja
- (2) 2. Nej

4.5 Bemærkninger
